

1998-2018

Poimintoja kahdelta
vuosikymmeneltä

toim. Pirjo Liisa Vilenius

PYSÄKIN KULTTUURIKAARI 20 vuotta

AVAUS

Pysäkin Kulttuurikaaren tehtävä on tukea Vapaaehtoiskeskus Pysäkin taide- ja kulttuuritoimintaa sekä edistää pysäkkiläisten yhteistoimintaa. Sääntöjen laatijat tulivat tuskin yhdistyksen perustamisvaiheessa ajatelleeksi, että taide- ja kulttuuritoimintaa toteutetaan 20 vuoden kuluttua kymmenissä toimipisteissä, lähes sadan vapaaehtoisen toimesta ja tuhansille hämeenlinnalaisille.

Kulttuurikaaren jäseneksi on viime vuosina liittynyt Pysäkin vapaaehtoisten lisäksi muita kulttuurista kiinnostuneita henkilöitä näiden kokiessa saavansa yhdistykseltä mieluisaa toimintaa.

Mitä toiminta-ajatuksessa mainittuun pysäkkiläisten yhteistoimintaan tulee, se syntyy 2020 luvulla pienryhmissä yhdessä tekemisestä ja kokemuksesta. Kulttuurikaari avaa mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiseen taiteen ja kulttuurin keinoin.

Pysäkki on Kulttuurikaaren läheisin yhteistyökumppani; näiden tehtävät täydentävät toisiaan. Yhdistävänä tekijänä ovat vapaaehtoistoiminnan arvot.

Kulttuurikaaren toiminnan taitekohta oli vuosi 2012, jolloin yhdistyksen perustajajäsen ja Vapaaehtoiskeskus Pysäkin toiminnanohjaaja, sosiaalineuvos Arja Ratava-Laine jäi eläkkeelle. Kiinteä yhteys Pysäkin kanssa laimeni. Yhteisistä toiminnoista tuli jomman kumman toimintoja ja osa vapaaehtoisista oli pitkään epätietoisia, mitä eroa yhteisöillä oli. Kun vielä Pysäkki vaihtoi toimitilansa ensin rakennusviraston tiloihin, sitten Kumppanuustaloon, vuoropuhelu entisestään väheni. Keskinäisestä työnjaosta ja pelisäännöistä sovittiin v. 2011 toiminnanjohtaja Marko Paskan ja Kulttuurikaaren hallituksen kesken. Sopimus perustuu ajatukseen, että kumpikin osapuoli voittaa.

Yhteisön sisäiset muutospaineet syntyvät mm. yhteiskunnan tai yksilöiden tarpeista, taloudellisista- ja henkilöresursseista sekä tilakysymyksistä. Auttamisen tarvetta on runsaasti ja Kulttuurikaarella on ollut siihen halu vastata. Se on hankkinut talkoilla varoja moniin hyödyllisiin kohteisiin unohtamatta pieinintä apua jakaa iloa ja osallisuutta. Kulttuurikaarelle on tuttua, että innostavan vetäjän jättäessä tehtävänsä hän jättää hetkeksi tyhjiön viedessään mukanaan osaamisensa. Myös

kokoontumistilojen ja varastojen puute on aiheuttanut päänvaivaa. Talous ei ole ollut Kulttuurikaaren toiminnan este; kulloinkin on toimittu käytettävissä olevien mahdollisuuksien mukaan tai on lähdetty luomaan mahdollisuuksia.

Uudet ideat ja toimintatavat sekä osaava tekijäjoukko ovat aktiivisen jäsenistön ohessa eteenpäin katsovan yhdistyksen vahvuutta. Uudistuminen ei ole itseisarvo, mutta se on piristysruiske kuin pitkän talven jälkeen kevään tulo.

Vanha viisaus kuuluu: "Muutoksessa on vanhan siemen". Kulttuurikaarelle on syntynyt lyhyen historiansa aikana kerrostumia, jotka ruokkivat toisiaan. Tämä ns. historiikki kuvailee 20-vuotiaan yhdistyksen eteenpäin pyrkiviä askelia ja miten ne askeleet on otettu. "Historiikin" rakenne seuraa pöytäkirjan kaavaa. Näin yhdistystoiminnan eri osa-alueet pääsevät esille.

PYSÄKIN KULTTUURIKAARI SYNTYI PYSÄKIN TARPEESTA / PLV 2016

"Mitä eroa on Vapaaehtoiskeskus Pysäkillä ja Pysäkin Kulttuurikaarella, entä mitä yhteistä"? Tällaisia kysymyksiä esittävät kaupunkiin muuttaneet uudisasukkaat, joskus myös jomman kumman yhteisön jäsenet.

Pysäkki perustettiin v. 1994 huojentamaan 1990-luvun laman tuomaa aineellista ja henkistä ahdinkoa. Sen tavoitteet ja toimintatavat olivat edistyksellisiä, jopa valtakunnallisesti. Avunvälityksen ja lähimmäisistä huolehtimisen lisäksi Pysäkin kehittäjät oivalsivat, että taide ja kulttuuri luovat hyvinvointia yhteiskuntaan ja yksilöihin. Niinpä ryhdyttiin järjestämään ohjelmahetkiä, joiden esiintyjät keräsivät ympärilleen perinteen tuntijoita, kirjoittajia, kuvataiteen tekijöitä ja muusikkoja. He loivat omia toimintaryhmiään, kuten runo- ja kirjoittajapiirin, soittoyhtyeitä, sittemmin myös orkesterin sekä kuvataideryhmän.

V. 1998 syntyi aktiivisen kulttuurivaikuttajan Pekka Lampisen aloitteesta Pysäkin Kulttuurikaari ry. Sen tehtäväksi tuli edistää Pysäkin taide- ja kulttuuritoimintaa ja vapaaehtoisten yhteenkuuluvuutta.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkillä ja Pysäkin Kulttuurikaarella on siis yhteiset juuret. Lähes 20 vuotta ne ovat kulkeneet rinnakkain toisiaan täydentäen. Pysäkin Kulttuurikaari tuottaa kulttuuripalveluja Pysäkin ja Kumppanuustoiminnan ohjelmahetkiin sekä järjestää retkiä ja kulttuurimatkoja vapaaehtoisten virkistykseksi. Vastapalveluna Pysäkki antaa Kulttuurikaaren käyttöön tiloja, laitteita ja kopiointipalveluja.

Pysäkin Kulttuurikaaren esiintyjäkaarti, muusikot, laulajat, yhteislaulujen vetäjät, kirjoittajat, näyttelijät ja tanssijat, vastaa vuosittain suuresta määrästä yleisötilaisuuksia julkisten ja yksityisten palvelutuottajien hoivakodeissa kantakaupungissa ja liitosalueilla. Kaikki toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja maksuttomuuteen.

Pysäkin Kulttuurikaari ry on ns. yleishyödyllinen yhteisö, jonka yhteiskunnallisen hyödyn katsotaan olevan niin huomattava, että sillä on verovapaus. Yhdistyksellä on oma hallinto, oma talous ja jäsenkunta. Hallitus vastaa toiminnastaan

jäsenille. Yhdistys voi järjestää varainhankintana arpajaisia, juhlia, näyttelyitä, konsertteja, harjoittaa julkaisutoimintaa jne. Se on julkaissut kaksi runokirjaa ja värssykirjan, järjestänyt vanhalla Pysäkillä kuukausittain vaihtuvia taidenäyttelyjä ja ohjelmallisia tilaisuuksia, mm. Iltamia ja Iloisia iltapäiviä ikäihmisille, joissa maksullista on ollut vain pullakahvit. Näyttävin hanke oli v. 2002 toteutettu pyörätuolikampanja, jonka tuloksena hankittiin yht.33 ulkoilukäyttöön soveltuvaa pyörätuolia hoitokoteihin. Hankkeessa olivat mukana Kulttuurikaaren ja Pysäkin lisäksi kaupungin yrityksiä, järjestöjä ja asukkaita. Pari vuotta sitten Kulttuurikaari kokosi kaupunkilaisten ja paikallisten taiteilijoiden tuella varoja Terveyskeskuksen saattohoitoon.

Kulttuurikaaren hallituksessa on puheenjohtaja ja 5 jäsentä. Kaikki toimivat palkattomina toimihenkilöinä. Toiminta tarjoaa yleishyödyllisyydestään johtuen ohjelmahetkiä, luentoja, retkiä ja liikuntamahdollisuuksia kaikille halukkaille. Yhdistyksellä on jäsenille 4 harrasteryhmää; näytelmä- ja tanssiryhmä, liikuntaryhmät sekä kirjoittajapiiri. Musiikki eri muodoissaan on Kulttuurikaaren näkyvintä toimintaa. Lisäksi noin 20 vapaaehtoista toimii Keinukamarin palvelutalon infossa avustajina syys-toukokuussa 4 päivänä viikossa. Pysäkki ja kaupunki ovat yhdistyksen tärkeimmät yhteistyökumppanit. Myös kulttuuri- sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävien yhteisöjen kanssa käydään vuoropuhelua.

KULTTUURIKAAREN PÄÄTÖKSENTEKO

Sääntöjen mukaan yhdistyksen asioita hoitaa puheenjohtaja ja neljä (4) muuta jäsentä sekä kaksi (2) varajäsentä.

Pysäkin Kulttuurikaaren ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin perustamiskokouksessa Markus Virolainen. Hänen jälkeensä puheenjohtajia on ollut 4.

<u>Puheenjohtajat:</u>		<u>Varapuheenjohtajat</u>	
Markus Virolainen	1998	Pekka Lampinen	1998
Pekka Lampinen	1999	Bertta Aspfors	1999-2000
Arja Ratava-Laine	2000-2007	Heikki Rassi	2001
Pirjo-Liisa Vilenius	2008-2014	Pauli Luhtanen	2002-2003
Arja Ratava-Laine	2015-	Kirsti Kulusjärvi	2004-2005
		Ritva-Liisa Aho	2006-2011
		Arja Ratava-Laine	2012-2014
		Yrjö Hellgren	2015-

Sihteerit ja rahastonhoitajat 1998-2017

Layla Ahonen	1998-1999	ei nimetty	1998-1999
Raili Reinikainen	2000-	Raili Reinikainen	2000-1.8.01
Marja Estlander	2001-2008	Heikki Rassi	1.9.01-2008
Leena Eskola-Eklund	2010-2014	Arja Ratava-Laine	2010-2014
Pirjo Liisa Vilenius	2015-	Marja-Leena Mäkinen	2015-

Sihteereistä Leena Eskola-Eklund ja rahastonhoitaja Heikki Rassi hoitivat tehtäviä v. 2009 hallituksen kutsumina.

Varsinaiset jäsenet:

Bertta Aspfors	1998	Toini Friman	1998-1999
Niina Raatikainen	1999	Markus Virolainen	1999-
Terttu Mällinen	2000-	Leo Saari	2000-
Pauli Luhtanen	2001	Heikki Rassi	2001-
Pirjo Liisa Vilenius	2003-2009	Liisa Lotti	2009-2010
Irkku Liikkala	2010	Kari- Pekka Nikkilä	2011-2.5.15
Irmeli Kingelin	2016-	Leena Aarnipuu	2016-

Varajäsenet:

Kari Heikinheimo	1998-	Leo Saari	1998-1999
Tuomo Vainio	2000	Erkki Ikonen	2001-2002
Helena Laine	2002	Paavo Peltonen	2003
Kirsti Kulusjärvi	2003	Irkku Liikkala	2004-2009
Pirkko Heino	2004-	Sinikka Savolainen	2005
Sirkka Salminen	2007	Liisa Nurmi	2010-
Leena Eskola Eklund	2010	Yrjö Hellgren	2012-

Varajäsenet ovat itseoikeutettuja hallituksen jäseniä nimestään huolimatta. Hallituksen jäsenten työnjakoa laajennettiin vuodesta 2004 alkaen siten, että jokaisella hallituksen jäsenellä oli oma tehtävänsä, josta vastasi hallitukselle:

Tiedottaja:

Pekka-Sakari Laine	1998-2002	<u>Matkavastaava</u>	
Pirjo Liisa Vilenius	2003-	Irkku Liikkala	2004-2014
		Irmeli Kingelin	2015-

Taidenäyttelyvastaava:

Sinikka Savolainen	2005-2006	<u>Kulttuuriluotsi</u>	
Sirkka Salminen	2007-2008	Kari-Pekka Nikkilä	2013-2015
Ritva-Liisa Aho	2008-2010	Leena Aarnipuu	2016-
Kari-Pekka Nikkilä	2011-2013		

Emäntä

Liisa Nurmi	2009-	<u>Isäntä</u>	
		Yrjö Hellgren	2012-

SÄÄNTÖMÄÄRÄISYYS

Perustamisvaiheessa laaditut säännöt ovat edelleen voimassa. Niihin sisältyy yhdistyslain määräykset, vuosikokouksen ehdot ja tehtävät sekä hallituksen valtuudet.

Hallitus kutsuu jäsenet vuosikokoukseen viimeistään maaliskuun loppuun mennessä. Osanottaja-aktiivisuus noudattelee "tavanomaista" tapaa; Jäsenistö pelkää luottaustehtäviä ja luottaa hallituksen esityksiin ja taloudenhoitoon. Uusia avauksiakin on kokouksissa esitetty. Vuosina 1998-2018 vuosikokouksissa on ollut jäseniä 9-23. Vuosikokouksien puheenjohtajaksi ei ole ollut tunkoa.

Vuosikokouksien puheenjohtajat:

2000	Tuomo Vainio
2001	Arja Ratava-Laine, talousasioiden käsittely Markus Virolainen
2002	Arja Ratava-Laine, talousasioiden käsittely Seppo Airola
2003	Arja Ratava-Laine, talousasioiden käsittely Paavo Peltonen
2005	Eero Korhonen
2006	Eero Korhonen
2007	Eero Korhonen
2008	Eero Korhonen
2009	Eero Korhonen
2010	Heli Eskolin
2011	Heikki Kilpeläinen
2014	Juha Laine
2015	Antero Vartiainen
2016	Leena Aarnipuu
2017	Liisa Lotti

Jäsenmaksut:

1998-	20mk
2000-	30mk
2002	5€
2008-	7€
2017	10€

Jäseniä:

1998	18		
1999	50		
2000	50		
2001	63		
2002	78		
2003	101		
2004	115		
2005	143		
2006	167		
2007	174		
2008	173		
2009	173		
2010	183		
2011	188		
2012	193	2015	213
2013	203	2016	222
2014	208	217	247

Vuosina 1998-2007 jäsenmäärä ilmoitettiin maksaneina jäseniä.
V. 2007 hallitus päätti poistaa jäsenen jäsenluettelosta, jos tämä on jättänyt jäsenvelvoitteen maksamatta kahtena perättäisenä vuotena.

KULTTUURIKAAREN TEHTÄVÄ JA ROOLI , laadittu 2008

- 1) tukea Pysäkin elinvoimaisuutta pitämällä yllä hyvää Pysäkki-henkeä juhlin, matkoin ja tempauksin sekä kannustamalla pysäkkiläisiä kouluttautumaan
- 2) tarjota pysäkkiläisille mahdollisuuden kulttuuriharrastuksiin toimintasuunnitelman mukaisesti
- 3) viedä kulttuuri-/esitysohjelmia vanhusten hoitokoteihin
- 4) toimia koordinaattorina vuonna 2002 käynnistyneessä hankkeessa

HARRASTERYHMÄT

1.1. Musiikkiryhmät, säestäjät, laulajat, yhteislaulujen johtajat

Musiikkiryhmä kokoontui ensimmäisestä toimintavuodesta lähtien eri kokoonpanoin. V. 1998 musiikki- ja laulutapahtumia oli yht. 9. Lisäksi oli joukko spotaanisesti syntyneitä soitto- ja laulutuokioita. Paavo Aro soitteli Pysäkillä huuliharppuaan tai Eero Anttila kitaraa kahvittelijoiden iloksi. Saattoipa naiset pyörähdellä soiton tahdissa tanssiaskeleitakin. Orkesteri muodosti musiikkiryhmän rungon, josta syntyi pienempiä kokoonpanoja aina orkesterin viimeiseen toimintavuoteen 2015 asti. Vuosien mittaan musiikki eri muodoissaan on saanut norsun osan Kulttuurikaaren ohjelmatuotannosta.

Orkesterin kokoonpano:

Leo Saari, johtaja, viulisti	1998-1999
Heikki Rassi, kitara	1998-1999, 2003-15
Markku Aaltonen, kitara, rumut	1998-1999
Eero Anttila, kitara	1998-1999
Toini Friman, laulu	1999
Erkki Ikonen, piano, viulu	1998-1999
Tiina Heino, viulu	1998-1999
Outi Maria Lejon, laulu, kitara	1998-1999
Jorma Leskinen, basso	1998-1999, 2003-2011
Riitta Nybom, viulu	1998-1999
Antti Pulli, laulu	1998-1999
Ellen Pylkkänen, laulu, piano	1998-2000, 2003-2008
Reijo Salminen, harmonikka	1998-2000, 2003, 2009-10
Markus Virolainen, basso	1998-1999
Raimo Raussi, viulu, orkesterin johto	2003-15
Timo Roos	2004-15
Mauri Koivisto, harmonikka	2005-15
Kari Vihersalo, laulu	2009-10
Mikko Rautanen, basso	2009-15
Jarkko Lehti, laulu	2009-1
Arja Kartano, laulu	2009-10
Jorma Pipatti, laulu	2011
Karling, laulu	2011-2012
Hannu Riihivaara, laulu	2012-2015

Pysäkin trio:

Seppo Airola, huuliharppu, kitara	2001-2004
Eero Anttila, kitara, laulu	2001-2004
Erkki Ikonen, piano, viulu, laulu	2001-2004
Jorma Leskinen	2002-2004
varalla Eero Anttila, Markus Virolainen	2002
Timo Roos	2004

Pysäkin orkesterin S.V.P.-kvartetti:

Reijo Salminen,haronikka	2001-2002
Raimo Raussi, viulu	2001-2002
Jorma Leskinen, basso	2001-2002
Heikki Rassi, kitara	2001-2002
Ellen Pylkkänen, laulu, piano	2002

Tiernaukkelit, joulun aikaan v. 2001-2003

Antti Pulli, Jorma Leskinen, Eero Anttila, Seppo Airola, säestäjä Erkki Ikonen (2001)

Edelliset + Reijo Salminen (2002)

Juha Laine, Seppo Airola, Juhani Laru, Eero Anttila, Matti Jarho (2003)

Runoja,laulua ja musiikkia:

Irma Martti ja Seppo Airola	2002-2004
Aini Alhainen,runo, laulu, Sirpa Lattunen,piano	2015
Asta Granat-Tapaila-Katri Kuotola- Sirpa Lattunen	2017-

Soittoduo

Eero Anttila,kitara, Reijo Salminen,harmonikka	2005-
Eero Anttila, Seppo Airola,musiikkia, laulua	2005
Erkki Ikonen, piano ja Raimo Raussi,viulu	2013

Erkki Ikonen& kumppanit 2004-2012

Yhteislaulujen johtajat

Ellen Pylkkänen	2004-05
Varpu ja Veikko Koivu, säestys Varpu Koivu	2005-2016
Varpu Koivu ja Raili Rutanen	2007-2013
Matti Aalto	2008
Raili Rutanen, säestys Sinikka Kava	2008-13
Raili Rutanen, säestys Reijo Salminen	2009-13
Aini Alhainen	2009
Reino Laajaniemi, harmonikka,	2011-
Heimo Koskinen,harmonikka & Jorma Pipatti,laulu	2011-16
Lauri Mattila,kitara	2013-
Eino ja Irma Ilosalo	2013
Tytti Leivo, säestys Riittakaisa Isohirvelä	2013
Aliisa Syrjänen, säestys Riittakaisa Isohirvelä	2013-
Eino Ilosalo, säestys Riittakaisa Isohirvelä	2013-

Lauluyhtye Tapolat

Arja Kartano ja E 2009-2012

2013-

Pysäkin kuoro 2009

Duo Timora

Timo Roos ja Raimo Raussi 2010-2012

<u>Trio Tirami</u> Timo Roos, harmonikka, Raimo Raussi,viulu, Mikko Rautanen, basso	2011-2012
<u>Duo Mara</u> Raimo Raussi, viulu Mauri Koivisto,harmonikka	2011-2012
Reino Laajaniemi, Matti Nieminen/ Veikko Saari/ Jorma Pipatti	2015
Leena Aarnipuu, piano,Hannu Rihivaara, laulu	2015-
Leenamaija Ruuskanen, laulu,Juhani Airas, sello	2015-
<u>Trio Tahdikas</u> Reino Laajaniemi, harmonikka, Veikko Saari,laulu Juha Laurila,pasuuna, piano,	2016-
<u>Ryhmä Kuultava</u> Reino Laajaniemi, Juha Laurila, Erkki Ekman	2017-
<u>Kuka-kuoro</u> Leena Aarnipuu, johtaja	2016-

PYSÄKIN ORKESTERI HILJENEE... / PLV 2016

Pysäkin orkesteri, johtajanaan Raimo Raussi, viulu, Heikki Rassi, kitara, Mikko Rautanen, basso, Timo Roos ja Mauri Koivisto, harmonikka sekä Hannu Riihivaara, laulu, jätti jäähyväiset kulttuurikaarelaisille lounaskonsertissa Tasolounaan tiloissa helmikuussa 2016. Jäähyväisohjelmistossa kuultiin mm. sävelmät, Niin oon mä suruinen, Sininen huvimaja, Bellami ja Talvimyrskyjä.

Kulttuurikaarien hallitus muisti lahjalla edellisten lisäksi aiemmin orkesteriin kuuluneita Eero Anttilaa, Reijo Salmista ja Jorma Leskistä.

Orkesteri on sytyttänyt ja tarjonnut elämyksiä kuulijakunnalle lähes 20 vuotta. Sen musiikkivalinnat on tehty hyvällä maulla ja kulloisenkin kuulijakunnan toiveet huomioiden. Laulusolistit ja uudet soittajat ovat olleet orkesterille mahdollisuus.

Musiikki, Pysäkin suosituinta ohjelmaa

Pysäkin toiminta käynnistyi v. 1994. Heti perustamisensa jälkeen se sai lahjoituksena pianon ja lainaksi harmonikan. Seurakunnan kanttorit järjestivät yhteislaulutilaisuuksia ja hämeenlinnalaiset laulajat esiintyivät Pysäkin ohjelmahetkissä.

Pian musiikin harrastajat löysivät toisensa ja muodostivat erilaisia esiintymisryhmiä. Perusryhmän, Leo Saaren, Eero Anttilan, Reijo Salmisen ja Markus Virolaisen rinnalla oli toistakymmentä soittajaa ja laulajaa.

V. 1997 viulisti Leo Saari toi joukkoon kansalaisopiston pelimanniipiiristä Jorma Leskisen ja Heikki Rassin. He sekä Reijo Salminen ja kulloinenkin laulusolisti muodostivat ryhmän, josta käytettiin nimitystä Pysäkin orkesteri. Laulusolisteina toimivat mm. Toini Friman ja Ellen Pylkkänen

Pysäkin Kulttuurikaari ry perustettiin 25. helmikuuta 1998. Se muodostui aluksi kirjallisuus- ja runoryhmästä sekä mainituista muusikoista ja orkesterista. Leo Saari toimi orkesterin johtajana, kunnes hän vuosituhaten vaihteessa sairastui. Raimo Raussi, tunnettu pelimanni, kansanmusiikin kerääjä ja säveltäjä astui remmiin v. 2002 ja otti vastuun orkesterin ohjelmiston suunnittelusta, johtamisesta, mainonnasta ja äänentoistolaitteiden asennuksesta ja huolenpidosta.

Vuosien varrella soittajajoukko uudistui. Pysäkin orkesteri: Raussi, Rassi, Roos, Rautanen ja Koivisto, laulusolista Riihivaara ilahdutti hämeenlinnalaisia viimeiseksi Poltinahon seurakuntakeskuksessa Iloisessa iltapäivässä 14.4. 2015 kahden orkesterin konsertissa, toisena osapuolena Virvelinrannan Orkesteri Onnenonkijat.

Soitto ei suinkaan ole loppunut, vaikka orkesteri kokonaisuutena ei jatka esiintymisiä. Kukin soittaja ylläpitää soittotaitojaan omaksi ja toistenkin iloksi.

Ohjelmiston määräävät kuulijat

Raimo Raussin aikana Pysäkin orkesterin ohjelmisto muodostui sodan jälkeisen ajan tanssi- ja viihdemusiikista noudattaen kuulijakunnan makua ja toiveita. Esiintymispaikkoina olivat Pysäkin lisäksi kaupungin hoitokodit ja ikäihmisten tapahtumat, joissa orkesteri saattoi toimia tanssinkin tahdittajana.

Orkesterin kuukausisoitot Pysäkillä olivat odotettuja ja kuulijoiden suosimia tilaisuuksia. Soitettavia musiikkikappaleita oli 20, joista 5-6 oli yhteislauluja ja muutama laulusolistin esitys. Pysäkillä oli vuodessa kymmenkunta esiintymistä; ohjelmisto sisälsi yli 200 musiikkikappaletta.

Kenties eniten soitettu ja toivottu kappale oli v. 1949 YLE:n sävellyskilpailun voittajakappale Kultainen nuoruus, joka sai paikan kuukausisoittojen päätösnumerona. Viimeisinä vuosina tavaksi tuli soittaa polkka Karjalan pojat. Yleisö taputti soittajille kädet punaisina ja polkan riemastuttava rytmi kevensi mieltä ja askelta.

Musiikki ja yhteislaulu synnyttävät yhteisöllisyyttä

Orkesteri on poistunut näyttämöltä, mutta musiikki eri muodoissaan on vahvasti mukana Pysäkin ohjelmatuokioissa. Sen merkitys ei ole vain viihteellinen tai osallisuutta lisäävä. Se aktivoi kuulijan aivoja ja sitä kautta vireystilaa, muistia, tunteita ja tarkkaavaisuutta. Musiikki on yhteisön ja yksilön voimavara.

1.2. Runo- ja kirjoittajapiiri

Runoryhmä jatkoi jo Pysäkin nimissä alkanutta toimintaansa 1998.

Se kokoontui 1 krt. kuukaudessa kirjallisiin iltoihin vastuuhenkilönä Pekka Lampinen. Ryhmä suunnitteli jatkoa v. 1996 ilmestyneelle runokirjalle Virtaavat lähteet. Lisäksi kirjallisissa illoissa käsiteltiin kirjoittamiseen liittyviä aiheita myös ulkopuolisen luennoitsijan johdolla. Ryhmä järjesti Pysäkillä avoimia kirjallisia tilaisuuksia, vierailijana mm. läänintaiteilija Taija Tuominen.

Ryhmän tekstejä julkaistiin mm. Petroskoissa ilmestyneessä Karelia-lehdessä

V. 1996 julkaistu runokirja Virtaavat lähteet oli 19 runoilijan ja runouden harrastajan yhteisteos. Sitä myytiin Pysäkin toiminnan tukemiseksi. Vuoden 1998 tuotto, 5000 mk kartutti Kulttuurikaaren tiliä.

Runoryhmän perustaja Pekka Lapinen kuoli v. 2000. Runopiirin nimi vaihtui kirjoittajapiiriksi v. 2001. Sen alaisuuteen puuhattiin useampaan otteeseen erillistä runoryhmää, mutta se jäi toteutumatta. Pekka Lampisen jälkeen ryhmää johti Tuomo Vainio. Ryhässä vieraili mm. filosofi Johannes Ojansuu.

Ryhmän vetäjän puute tyrehdytti kirjoittajapiirin toiminnan kahdesti. Koska halukkaita harrastajia oli, kirjoittajat kokoontuivat keskenään v. 2003 ja toistamiseen v. 2009-2010 yhdys- ja vastuuhenkilönä Ritva Alanne.

V. 2011 ryhmässä vierailivat läänintaiteilija Päivi Haanpää ja kirjailijat Hilja Mörssäri, Terttu Autere ja Ari Hirsimäki.

Ritva Alanne on vuodesta 2002 lähtien ja edelleen toiminut ryhmän vastuu- ja yhdyshenkilönä mukaanlukien kokoontumistilat ja tarjoilut.

Aila Lompolan toimikaudella ryhmän nimi oli jälleen runo- ja kirjoittajapiiri. Hänen aloitteesta julkaistiin v. 2005 ja 2006 ryhmän jäsenten kirjoituksia vihkosena, nimeltä Kootut kyhäykset. Vuonna 2007 sen nimeksi tuli Kootut kynäykset laatutietoisten lukijoiden pyynnöstä.

Runo- ja kirjoittajapiirin vetäjät:

Pekka Lampinen	1998-1999
Tuomo Vainio	2000
Satu Nieminen	2001, 2002 kevät
Aila Lompola	2004- 2009, kevät
Ritva Alanne	2009, syyskuu-2010 (
Antero Vartiainen	2011
Leena Siirtola	2012 kevät
Anneli Suusaari	2012 syyskuu-

1.3. Kuvataidepiiri

A) Taidenäyttelyt Vapaaehtoiskeskus Pysäkillä 1998-2013

Pysäkin tiloja Raatihuoneenkatu 9:ssä haluttiin koristaa kuvataiteella antamalla näyttelytilaa taiteen harrastajille ja -harjoittajille. Pysäkin johtoryhmä siirsi taidenäyttelytoiminnan Kulttuurikaarelle. Töiden vastaanottamisesta vastasi Kulttuurikaaren nimeämä henkilö, taulujen ripustuksesta ja näytteille asettamisesta avusti Pysäkin henkilökunta. Sittemmin Kulttuurikaari ryhtyi vuokraamaan Pysäkin seinätilaa taiteilijoille. Vuokrasumma oli "vaivannäön palkka". Kulttuurikaaren taidenäyttelyvastaava järjesti taidenäyttelyjen avajaiset ja huolehti kulloisenkin näyttelyn tiedotuksesta. Näyttelyaika oli yksi kuukausi. Vuoteen mahtui 9-10 näyttelyä. Näytteille asettajat olivat Hämeenlinnasta ja sen seutukunnalta.

V.1998 näyttelyitä oli 9, kuvat akvarelleja, pastelli- ja öljymaalauksia, patiikki- ja tussitöitä, akryylimaalauksia, kivitöitä, lyijylasitöitä, puusoittimia ja maalauksia eri tekniikoilla.

Taidenäyttelyjen sarja jatkui vuoteen 2013. Seuraavana vuonna oli vain 1 näyttely Pysäkin siirryttyä väistö-tiloihin. Kumppanuustalossa Kulttuurikaari ei ole näyttelyjen järjestäjä.

Taidenäyttelyjen taidevastaavat:

Pekka-Sakari Laine	1998-2000 kevät
Riitta-Maija Aalto	2000 syyskuu-2001
Riitta-Maija Aalto, Terttu Mällinen ja Pauli Luhtanen	2002
Riitta-Maija Aalto, Pirjo Dufva ja Terttu Mällinen ja Riitta-Maija Aalto	2003-04
Sinikka Savolainen ja Kirsti Kulusjärvi	2005
Sinikka Savolainen ja Ritva-Liisa Aho	2006
Ritva-Liisa Aho ja Sirkka Salminen	2007-08
Ritva-Liisa Aho ja Kari-Pekka Nikkilä	2009-2013

B) Kuvataideryhmä, aikuiset 2001-2008

Ryhmä sai alkunsa kuvataideleirillä Boijerin huvilalla v. 2001, jossa oli mukana 10 kuvataiteen tekemisestä kiinnostunutta. Leirin vetäjä oli Terttu Mällinen ja Pauli Luhtanen. Leirillä tehdyt työt olivat nähtävillä Boijerilla pidettyssä kahvikonserttissa. Samana syksynä ko. joukko aloitti taiteen teon joka toinen viikko Boijerin yläkerrassa Terttu Mällisen johdolla. Samana vuonna Kulttuurikaari julisti korttikilpailun. Voittajien, Terttu Mällisen, Kikka Kulusjärven, Tuija Kujanpään ja Marja Estlanderin ehdotuksista painatettiin korttisarja. Kortit tulivat Pysäkin käyttöön ja myyntiin.

Vuonna 2003 Pysäkin taiteilijoiden vetäjiä olivat Terttu Mällinen, Pirjo Dufva ja Kirsti Kulusjärvi. Vuodesta 2004-2008 ryhmää veti Kikka Kulusjärvi. Syksyllä 2008 ryhmä oli tauolla. Tauko jäikin lopulliseksi. Boijerin vintille kapuaminen oli ongelmallista, samoin tilan kylmyys.

C) Lasten kuvataidekoulu 2001-2003

Syyskaudella 2001 alkoi syrjäytyneiden perheiden lapsille suunnattu kuvataidekoulu Boijerilla. Sen tavoitteena oli antaa syrjäytymisuhan alla oleville lapsille mahdollisuus itseilmaisuuksiin, ryhässä toimiiseen ja harrastamiseen turvallisessa ja kasvattavassa ilmapiirissä. Lapset, 6-10 v. sekä lapset, 10-16 v. kokoontuivat vuoroviikoin 2 tuntia kerrallaan Boijerilla. Näiden pikkutaiteilijoiden ohjaajana toimivat Terttu Mällinen ja Kirsti Varis- Mölsä, avustajana Tellervo Sund-Tähtinen. Kuvataidekoulua toteutettiin yhteistyössä Perhetyö Alvarin kanssa. Sen perhetyöntekijät olivat lastena apuna ja Alvari huolehti lasten kuljetuksesta. Kulttuurikaari tarjosi toimitilat ja perusmateriaalit. Lastenkuvataidekoulu sai Hämeenlinnan kaupungilta 800€ alueellista kehittäisrahaa.

V. 2002 Lasten taidekoulu tuotti Lasten kuvakirjan.

V. 2003 lasten taideleirin oppilas Aini, 11v. maalasi Terttu Mällisen johdolla taulun, Kettu, josta otettiin 10 kopiota. Ensimmäinen kappale annettiin Markku Kettuselle kiitokseksi pyrätuoliprojektista, muut myytiin.

Syksyllä 2003 lasten kuvataidekoulu muutti Alvarin tiloihin Sibeliuksenkadulle. Kaksi ryhmää yhdistettiin. Terttu Mällinen muutti vuoden aikana paikkakunnalta. Toiminta siirtyi Perhetyö Alvarin huolehksi.

1.4. Perinnetuokiot 1998-2000

Ensimmäisiä säännöllisiä ohjelmahetkiä Vapaaehtoiskeskus Pysäkillä olivat perinnetuokiot. Nekin siirtyivät Kulttuurikaaren ohjelmistoon 1998. Vetäjänä oli Sylvi Siren, joka itsensä lisäksi hankki ulkopuolisia kansanperinteen, historian ja kotiseudun asiantuntijoita, kuten Eljas Bäcklund, Toivo Lampinen, Hilikka Salonen, Lauri Moilanen ja Toimi Erkkilä. Kulloistakin aihetta lähestyttiin läsnäolijoiden omien kokemusten ja tarinoiden pohjalta. Sittemmin säännölliset perinnetuokiot jäivät osaksi laajempaa ohjelmavalikoimaa.

1.5. ATK-kerho 2000-2001

Kulttuurikaari sai v. 2000 kaupungin kehittämisrahoista 5000 mk:n apurahan ATK-laitteiden hankintaan. PC-laitteet vuokrattiin Hämeen Tietotekniikkakeskuksesta.

ATK-toiminta alkoi syksyllä 2000, kun Internet-yhteyksillä varustettu ATK-piste saatiin Pysäkillä toimintakuntoon. ATK-kerho suunnattiin pääasiassa vapaaehtoistyössä mukana olleille työttömille sekä keskikaupungin senioreille. Kerhoa veti Raili Reinikainen ja osallistujia oli jo ensimmäisenä syksynä 17.

V. 2001 kaupungin avustus ATK-laitteistolle oli 3000 mk. Vuokrasopimusta HTK:n kanssa jatkettiin, koska rahat eivät riittäneet jo käytössä olleiden laitteiden ostoon.

Raili Reinikainen luopui vetovastuusta. Kerholaisia avusti syksystä 2001 vuoteen 2003 Eero Anttila ja Marilla Siimpanen, jolloin Pysäkillä saatiin 40+nettipiste EU-rahotteisen Allianssi-projektin kautta.

1.6. Tanssiryhmä 2002-

”LiehuLeenat” oli työnimi sittemmin vakiintuneelle Pysäkin tanssiryhmälle. Se käynnistyi v. 2002. Ryhmää on ohjannut alustaalkaen Pirjo Liisa Vilenius. Tanssijoina oli ainoastaan naisia, joten harjoiteltavat tanssit valikoituvat sen mukaan. Ensimmäiset tanssijoiden asut ommeltiin Pysäkin käsityöryhmän kympin, Ritva Sutisen mallin ja ohjeiden mukaan. Se, ns. juhlapuku on ollut paitsi sen kantajista myös tanssiesitysten katsojista mieluisa ja näyttävä. Seuraava puku oli edellistäkin kiinnostavampi. Ns. kravattihame syntyi tanssija Leila Alkion ideasta ja herättää jatkuvasti ihastusta.

Tanssiryhmä esiintyi ahkerasti kotikaupungissa, pääsipa kaksi kertaa TV: n lähetykseenkin. Eniten tanssittu tanssi oli Raimo Raussin sävellykseen, Keinuvilla alloilla, tehty koreografia ja mieluisin tanssi oli St. Bernhardin valssi.

Myös miehet innostuivat tanssimaan Seppo Airolan johdolla v. 2005. Tanssijoita oli 6-8. Heidän ensimmäinen tanssinsa oli Zoras ja se suorastaan hullasi yleisönsä -naiset. Miestanssijoillekin hankittiin näyttävä esiintymisasu. Innostus hiipui, kunnes v. 2009 miehet ja naiset yhdistivät voimansa. Ensimmäinen yhteistanssi oli Tango ja kun se kerran opittiin se on säilynyt ohjelmistossa kaikki kuluneet vuodet.

Jokaisena vuotena on harjoiteltu uusi ohjelma jonkun teeman ympärille. Tukkilasteema ja Tapio Rautavaaran lauluihin tehdyt tanssit olivat yleisön mieleen. Joukko harveni vuosina 2016-2017 eikä uusia tulokkaita saatu vastaavaa määrää. Niinpä harjoituksissa on muisteltu takavuosina tanssittuja koreografioita ja niitä esitettykin.

1.7. Näytelmäpiiri Hulvattomat

Näytelmäpiiri Hulvattomat perustettiin 12.5. 2006. Ryhmän nimestä käytiin kilpailu ja sen voitti Anneli Kuitusen ehdotus. Ryhmän ohjaaja ja käsikirjoittaja oli Liisa Nurmi (2006-2014), sittemmin myös Raili Rutanen

(2007-2013) Yhdyshenkilö Kulttuurikaareen oli Liisa Lotti (2007-13) Essi Siljoranta oli ohjaajana vuoden, yhdyshenkilö Sirkka-Liisa Vehviläinen, joka myös ohjasi. Kirsti Peltolan kausi alkoi syksyllä 2015.

Ohjelmistoa vuosien varrelta:

Hoivakoti Himmelin joulu	Pienet joutsenet	2014
Naistenpäivä v. 2007	Syksy	2007
Soivat lasit 2008	Muotinäytös	2012
Puttepossun nimipäivä 2009	Epäonnistunut kihlaus	2016
Kohtalokas samba 2010	Lucia valon tuo	2017
Toivo ja Lempi	Voi niitä aikoja	2017
Kabrielin ja naiset 2015	Muistoja laatikossa	
Tiernapojat ja laulavat tähdet	Helmikuu helistää ja juhlat piristää	

Kertaluonteinen näytelmäryhmä:

V. 1999 Aulangolla oli valtakunnallinen Vapaaehtoistyön konferenssi. Ryhmä pysäkkiläisiä esitti pienoisenäytelmän "Kuinka olen muuttunut ja kasvanut vapaaehtoistoiminnassa", kirjoittaja Pekka Lampinen, ohjaus Taru Kivinen.

1.8.Liikuntaryhmät

Tammikuun 10. päivänä 2007 perustettiin "Nykyiset-ryhmä" -11 henkinen koeryhmä, joka kokoontui kevätkauden Voutila-keskuksen kuntosalissa ja saunaosastolla kerran viikossa 2½ tuntia kerrallaan, hinta 42€/kerta. Ryhmä koostui jäsenistä, jotka osallistuivat salivuokraan. Osallistujilla on

vuorollaan vetäjän rooli. Koeryhmä vakiintui ja se jatkaa edelleen lähes samalla kokoonpanolla. V. 2011 "nykyiset" maksoivat salivuokasta 20€ /lukukausi ja seuraavana vuonna hinta oli 10€, koska naiset eivät päässeet saunaan. Vuodesta 2013 salimaksuja ei peritty. Yhdyshenkilö on Arja Ratava-Laine.

V. 2014 järjestettiin Voutilan liikuntasalissa Tanssillisen liikunnan kurssi, 5 krt, ohjaajana Maria Viiru.

Miesten ryhmän salivuokraksi v. 2011 tuli 20€/lukukausi. Vuodesta 2013 maksua ei peritty. Pauli Luhtasen jälkeen ryhmän nokkamiehenä on ollut Juha Laine.

Kuntoilemaan!

Tervetuloa Pysäkin miesten kuntoiluryhmään!

Keskiviikkona 14.2. klo 17-19 aloittaa uusi miesten ryhmä Voutilan palvelukeskuksessa. Ryhmä on tarkoitettu kaikille Pysäkin miesvapaaehtoisille, jotka haluavat kuntoilla rennosti hyvässä seurassa.

Pysäkki on varannut miehille Voutilan kuntosalin parittomiksi keskiviikoiksi klo 17-18 sekä sauna- ja uimavuoron klo 18-19.

Kokoonutumiskerrat ovat 14.2., 28.8., 14.3., 28.3., 11.4., 25.4., 9.5. ja 23.5.

Koska salissa on rajattu määrä kuntoilulaitteita sekä sauna- ja uima-allasosasto on tarkoitettu kohtalaisen pienille ryhmille mahtuu mukaan 10-15 miestä/kerta, mutta sopu sijaa antaa.

Kuntosalin ja sauna/uima-allasosaston vuokra on 35 €/krt. Naisten ja miesten kuntoiluryhmille on suunniteltu 3 € osallistumismaksua/hlö/kerta (tasaraha mukaan).

Lisätietoja Pysäkiltä p: 03-621 3556 sekä ryhmän nokkamieheltä Pauli Luhtaselta p. 040-8409830 tai pauli.luhtanen@armas.fi.

Voima- ja tasapainoryhmä Keinukamarin liikuntasalissa alkoi 5.11. 2009, ja jatkui kevääseen 2017, vetäjänä Pirjo Liisa Vilenius. Ryhmä oli avoin ja maksuton kaikille halukkaille, kaupunki ei perinyt salivuokraa. Voima-tasapainoryhmää toteutettiin kiertoharjoitteluna. Tavoitteena oli fyysisen kunnon ja taidon vahvistamisen ohessa ryhmähenki, vuoropuhelu ja iloinen ilmapiiri. Viimeksi mainitut tavoitteet kenties toteutuivat. Ryhmä vaihtui lähes viikottain -muutamaa uskollista osallistujaa lukuunotta-matta, koska sitoumuksia ei ollut.

1.9. Inforyhmä Keinukamarissa

Pysäkin Kulttuurikaaren ylläpitämässä Keinukamarin infopisteessä on päivystetty kohta 6 vuotta. Toiminta käynnistyi maaliskuussa 2012 Arja Ratava-Laineen aloitteesta. Hän jäi eläkkeelle Vapaaehtoiskeskus Pysäkin toiminnanohjaajana v. 2012 ja hänen viimeinen työpisteensä oli Keinukamarissa. Työssään hän oli havainnut, että Keinukamarin monitoimitilassa ja eteisaulassa oli paljon

liikehdintaa: yksinäisiä vanhuksia, jotka kaipasivat seuraa, muistihäiriöisiä, jotka saattoivat livahtaa sisävaatteissa ulos ja asukkaiden omaisia, jotka tiedustelivat, missä tavoittavat asukkaan. Hälytysajoneuvon kuljettajatkaan eivät aina tienneet, mistä kerroksesta he olivat saaneet hälytyksen.

Toiminta käynnistyi 15.3. 2012 ja on jatkunut siitä asti elokuusta joulukuuhun ja tammikuusta toukokuuhun ma- to klo 10-15. Työtunteja kertyy vuosittain 500-600. Info-pisteen hoitajia on listalla vuoden 2018 alussa 25. Vuosittain on raportoitu infopisteen hoidosta kaupungin ikäihmisten palvelupäällikkö Leena Harjulalle ja vanhustyön johtaja Satu Ala-Kokolle. Kumpikin taho on kiittänyt lämpimästi yhteistyöstä ja tuesta kaupunkilaisille.

1.10 Ohjelmaryhmät

Kulttuurikaaren ohjelmaryhmä muodostuu laulajista, lausujista, yhteislaulujen ohjaajista, soittajista soittoyhtyeistä, orkesterista, näyttelijöistä ja tanssijoista.

Esiintymismääriä vuosittain:

1998	41	(orkesteri, perinneryhmä)
1999	70	
2000	100	
2001	112	
2002	165	
2003	123	
2004	170	
2005		
2006	235	33 kohteessa
2007	219	27 kohteessa
2008	317	21 kohteessa
2009	252	29 kohteessa
2010	243	32 kohteessa
2011	259	29 kohteessa
2012	245	
2013		
2014	205	12 kohteessa
2015	233	20 kohteessa
2016	233	20 kohteessa
2017	327	20 kohteessa

Reijo Salminen hanurineen ja Eero Anttila kitaroineen ovat esiittyneet yhdessä vuodesta 2005, ohjelmisto viihdemusiikkia.

HANKKEET JA TEMPAAUKSET

2.1. Pekka Lampisen muistokeräys v. 2000

Keräysaika: 15.5.-31.12. 2000

Keräystapa: Yritykset haastavat toinen toisiaan lehdissä ja paikallisradioissa

Varoja kerätään: Pekka Lampiselle tärkeisiin aiheisiin; ennaltaehkäisevä raittiustyö ja vanhuksiin kohdistuvan vapaaehtoistoiminnan tehostaminen Pysäkin toimintana.

Keräyksen tuotto: 8859,00 mk

2.2..Elämän kokemuksen puu, runoilta v.2001

Pekka Lampisen muisteloilta 15.2.2001 Pysäkillä järjestäjinä Kulttuurikaari ja HML:n Seudun Luonnonsuojeluyhdistys.

"Elämän kokemuksen puu" on yksi Pekka Lampisen runoista,joita muisteloillassa esittivät Layla Ahonen, Tuula Salin ja Risto Mattila. Musiikista vastasi Pysäkin soittajat.Tilaisuutta juonsi Arne Kauranen,joka haastatteli myös Pekka Lampisen ystäviä.

Seuraavassa Pekka Lampisen ajatuksia runon "Elämän kokemuksen puu" synnystä.

Runon alkuaihe syntyi Vapaachtoiskeskus Pysäkin syysleirillä lauantaina 4.10 kuunnellessani Ritva Paulmanin luento masennuksesta ja sen voittamisesta, Istuin kohden ikkunaa ja katselin Loimalahden mäntymetsää ja erityisesti lähimpänä olevan männyn kaarnan muotoja. Kirjoitin muutaman rivin muistiinpanoja, enkä usko loukanneeni Ritva Paulmania, vaikka muutaman ajatuksen hänen erittäin hyvästä luennostaan kadotin. Myöhemmin kirjoitin ajatukset kirjalliseen muotoon.

Runon ajatuksena on siis kouluttaa pysäkkiläisiä ajattelemaan keskittyneesti, jolloin muut ajatukset suljetaan hetkeksi, katsotaan tarkasti sitä mitä näkyy ja mitä on ja niin tarkasti, että näkee siitä enemmän kuin äkkiä "paljaalla silmällä" voi nähdä. Pysäkin leirin päätarkoituksena kun oli opettaa hiljaisuuden kokemiseen ja sitä kautta tajunnan avartumiseen.

Toisaalta osoitin runollani, ettei aina tarvita erityistä hiljaisuutta, koska voi sulkea itsensä omaan hiljaisuuteen joukon keskellä. Totta tietysti on, että hiljaisuus lisää suuresti kokemuksen mahdollisuuksia.

Itse asia on suuri: kenellä on ystäviä, hän tietää kuinka rikastuttavaa on jakaa tätä elämää ystävien kanssa ja kuinka arvokasta on heidän antama suojansa ja hoitonsa elämän vaikeuksissa. Jos taas ystäviä ei ole, hän tietää, kuinka kylmäksi maailma voi muuttua. Kaikilla on siis tarve rakentaa suojaavaa verkostoa ympärilleen, tuota upeata kaarnalaivastoa.

Espanjankielistä sanaa armada kylläkin pyörittelin, Voineeko sitä käyttää, koska sana on käytetty ensinnäkin Espanjan kuningas Filip II:sen sotalaivastosta, jota 1588 sanottiin voittamattomaksi armadaksi. Myöhemmin armada on alkanut tarkoittaa suurempia laivastoja ja lentokoneyksiköjä. Armada liittyy siis asevoimien sanastoon ja se epäilytti. Toisaalta sanassa on sellaista hehkua, että se sopii tähän yhteyteen. Ollaan vaan sitten voittoisia!

Pekka Lampinen

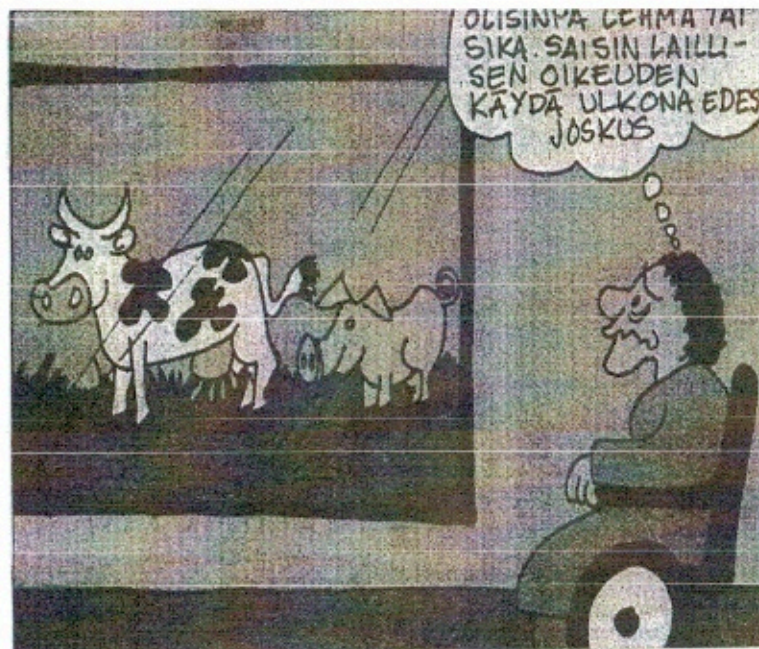
2.3. Työllistämishankkeet

1998 Kulttuurikaari työllisti yhdistyksen emännäksi Sari Lehtosen kuudeksi kuukaudeksi yhdistelmätuella.

1999 arkkitehti Markus Virolainen suunnitteli työllistämismäärärahoihin Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan lisätilan Pysäkin käyttöön ja toteutti sen yhdessä Hämeenlinnan kaupungin palkkaamana Osmo Laakson ja kuuden vapaaehtoisen kanssa; Paavo Aro, Aulis Kiuru, Juha Laine, Eino Pietikäinen, Valto Rantaniemi ja Leo Saari. Työ kesti noin 3 kuukautta. Materiaalit löytyivät pääosin ullakolta, uudet kustansi kaupunki.

Kulttuurikaari teki sopimuksen Viisarin Työväenyhdistyksen kanssa Viisari-talon remontista. Tyväenyhdistys oli saanut korjausavustuksen kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten korjausmäärärahoista. Työn teki Markus Virolainen.

2.4. Pyörätuoliprojekti 2002

"Voi sitä onnea, kun ihminen näkee vaikkapa sinivuokkojen kukkivan ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen".

Palvelutalo Virpolan asukas Sylvi Virtanen 17.8. 02

Vapaaehtoiskeskus Pysäkki käynnisti elokuussa 2002 kampanjan, jolla kerättiin varoja ulkoilukäyttöön tarkoitettujen pyörätuolien hankkimiseksi Hämeenlinnaan. Hyvä pyörätuoli maksoi 2000-3000 euroa. Toivomuksena oli kerätä ko. vuotena rahaa ainakin yhteen pyörätuoliin. Haastekampanja haastoi mukaan yrityksiä, yhdistyksiä ja yksityisiä

henkilöitä. Pysäkin Kulttuurikaari ry anoi luvan poliisilaitokselta yhdistystoiminnan säätelien oikeuksien perusteella. Keräystavaksi ilmoitettiin lahjoitusten vastaanotto, Pysäkin käsityöryhmän tekemien käsitöiden myynti, arpajaisten järjestäminen ja esitysohjelmien palkkioiden luovuttaminen keräykseen.

Hankkeen eteneminen:

Elokuu 2002 Idea syntyi, ideanikkareina Markku Kettunen ja Arja Ratava-Laine, vieraana Sylvi Virtanen

Syyskuu 2002. Pyörätuolikampanjan juridinen toteuttaja Pysäkin Kulttuurikaari ry nimesi kampanjan suunnittelu- ja toteutusryhmän.

Suunnitteluryhmä:

Arja Ratava-Laine, puheenjohtaja
Marja Aaltonen-Astren
Markku Kettunen
Irma Martti
Raimo Raussi
Pauli Luhtanen
Pirkko Laurikainen
Pirjo Liisa Vilenius, sihteeri

Yritysyhteistyöryhmä:

Pauli Luhtanen, puheenjohtaja
Eero Korhonen
Markku Kettunen
Raimo Raussi
Pirjo Liisa Vilenius,sihteeri

Hankkeen markkinointi:

Kampanjan suojelijaksi pyydettiin toimittaja Pirjo Kauppista, joka lupautui tehtävään seuraamalla kampanjan edistymistä ja myötäelämällä sen eri vaiheita. Pirjo Kauppisen viesti

a) hämeenlinnalaisille ikäihmisille

"Tervehdys,te hämeenlinnalaiset!

Itsekin pian neljä vuotta "kärkyissä" istuneena sanon,että kannattaa lähteä "liikenteeseen", toki voimien mukaan. Pää ja sielu tuulettuvat hyvin ja uudet kokemukset madaltavat kynnystä lähteä omista nurkistaan seuraavankin kerran."

b) hämeenlinnalaisille vapaaehtoistyöntekijöille

" Sanon napakasti, JATKAKAA! Toiminnallanne puhallatte pois harmaita pilviä monien ihmisten elämästä."

Kampanjasta tiedottivat Kaupunkiuutiset, Radio Janne ja Kotikirkko Parille kymmenelle yrityksille lähetettiin/toimitettiin kirje ja pyrittiin neuvotteluun. Ko. yhteydenottoon osallistui lukuisia pysäkkiläisiä. Mm. Hämeenlinnan seudun K-kauppiaat ja Kesko tarttuivat tilaisuuteen ja lahjoittivat 2800 € kampanjalle, vastapalveluksi odottivat julkisuutta lehdistössä. Monet järjestöt ja työyhteisöjen henkilöstöryhmät osallistuivat yksityisten kadulla kulkijoiden lisäksi keräykseen.

Vauhdituspäivä Reskalla 10.10. 2002

Kampanja oli lähtenyt lyhyessä ajassa hyvin käyntiin, mutta sitä haluttiin vielä vauhdittaa ja antaa sekä lahjoittajille, että lahjan saajille näkyvyyttä.

Ohjelma, kuuluttajana toimittaja Aarne Kauranen

- Tilaisuuden avaus, Arja Ratava-Laine
- Taustoja ja tunnelmia, haastattelu Aarne Kauranen
  1. ulkoiluttaja Markku Kettusen kokemuksia pyörätuoleista
  2. HML:n Perusturvan tilanne, Anna-Liisa Torvinen
  3. seurakunnan näkemyksiä, pastori Satu Huhtala
  4. Palvelutalo Virpolan ja Lukiokatu 24:n ja Idänpään palvelukeskuksen pyörätuolitilanne
- Kampanjan väliaikatietoja, päätoimittaja Terttu Häkkinen
- K-kauppiaat luovuttavat rahalahjoituksensa. Shekistä Raimo Raussi teki suurenoksen: Vastaanottajina Anna-Liisa Torvinen, Arja Ratava-Laine, Markku Kettunen ja Virpolan väkeä
- Kiitospuhe, Sylvi Virtanen
- Koulutuskeskus Tavastian opiskelijoiden viesti
- Vaatesuunnittelija Outi Alhon suunnittelema asu
- Kahvitarjoilu vieraille, muille avoimet ovet Pysäkillä

13.1. 2003 hankkeen lopettaminen ja loppuraportti:

Hanke onnistui yli odotusten. Sen kulut olivat minimaaliset. K-kauppiaat antoivat hankkeelle hyvän startin.

Kampanjan taloudellinen tulos:

Rahankeräys, joka koostui käsitöiden myynnistä, orkesterin ja tanssiryhmän esityksistä sekä lipas- ja listakeräyksestä tuotti 12 100,67 €

Kampanjan kulut:

2 toripaikkaa	10,00€
poliisilaitoksenkeräyslupa	28,00
yhdistysrekisteriote	10,00
pankin palvelumaksut	22,21
yht.	70,21€

Kulut ovat 0,58% tuotosta

Tuotoista käytettiin 200 € pyörätuolin suojapussin hankintaan, jolloin pyörätuoleihin oli käytettävissä 11830,46€.

Vapaaehtoiskeskus **PYSÄKIN**

**rahan keräys jatkuu vuoden 2002 loppuun.
Tavoitteena on hankkia ulkokäyttöön
soveltuva**

Pyörätuoli

Hämeenlinnan alueen

Palvelutaloihin

**Noin 100 ihmistä Hämeenlinnassa
odottaa pyörätuoliulkoilua !**

Kampanjan tuotos luovutettiin Perusturvalle, jolle Kulttuurikaari antoi tarkat tiedot, millaisia pyörätuolia rahalla tulee hankkia. Perusturva hankki pyörät ilman arvonlisäveroa.

Arja Ratava-Laine sai Inva Oy:ltä tarjouksen viidestä ASSIST-merkkisestä ja yhdestä RED 703- merkkisestä pyörätuolista. Päätettiin hankkia ko.paketti, jonka kokonaishinta oli 11864€. Loppu-summasta uupui 33,54 €. Se maksettiin Kulttuurikaaren varoista.

Lahjakirja:

Tammikuun 17p:nä 2003 päivätyllä lahjakirjalla Pysäkin Kulttuurikaari ry lahjoitti Hämeenlinnan kaupungin perusturvalle "Pyörätuolikeräyksen" tuoton, 11 830,46€ käytettäväksi ulkoilukäyttöön tarkoitettujen pyörätuolien hankintaan.

Ehdot: Pyörätuolit sijoitetaan:
1 kpl palvelutalo Virpolaan
1 kpl palvelutalo Lukiokatu 24
1 kpl Idänpään palvelukeskus, Viipurintie 56
1 kpl Vuorentaan vanhainkoti os.2-3
1 kpl Voutilan vanhainkoti
1 kpl Vapaaehtoiskeskus Pysäkille käytettäväksi eri kohteissa.

Upsalantaloon oli jo joulukuussa 2002 luovutettu yksityisen henkilön lahjoittama, käytetty pyörätuoli.

2003 Hämeenlinnan kaupunki sitoutui huolehtimaan pyörätuolien hoidosta ja kunnossapidosta. Pyörätuolit merkittiin Pysäkin logolla.

Pyörätuolien luovutus ystävän päivänä 14.2. 2003 Pysäkillä

Kutsuvieraat:

Perusturvan toim. johtaja Erkki Torppa,
Kotipalvelun johtaja Ulla-Maija Karimaa,
Vanhainkotien johtaja Leena Räsänen,
Läntisen kotipalvelun esimies Helena Ilanen,
Liisa Karjalainen Palvelutalo Virpola,
Edustaja Lukiokadun palvelutalosta,
Vuorentaanvanhainkodin ulkoiluttaja Aimo Voutilainen,
Terveyskeskuksen ulkoiluttaja Osmo Mourijärvi,
Vanhainkoti Voutilan ulkoiluttajat Leila Palttala ja Matti Paulus
Idänpään palvelukeskuksen johtaja Arja Kartano.
K-kauppiaiden edustaja ja Pirkka-lehden toimittaja

Ohjelma:

Tervetulotoivotus, Arja Ratava-Laine
Runoa ja musiikkia, Irma Martti ja Seppo Airola
Pyörätuolien luovutus, Arja Ratava-Laine ja Markku Kettunen
Pyörätuolien vastaanottaminen, Erkki Torppa
Saatesanat, Pirjo Liisa Vilenius
Pyörätuolien esittely, Inva Oy:n edustaja Kaija Korhonen
Kakkukahvit

Hankeryhmä kiitti mallikkaasti kampanjaa tukevia yrityksiä, yhteisöjä, yksityishenkilöitä ja listakerääjiä kunniakirjoin, kiitoskirjeitse että ilmoituksin Hämeen Sanomissa ja Kaupunki uutisissa

Hanke jatkui:

V. 2005 Pysäkin Kulttuurikaari sai vastaanottaa suurehkon rahasumman Rotary ry:ltä pyörätuolien hankintaan. Rahalla ostettiin kaksi ulkokäyttöön soveltuvaa pyörätuolia. Markku Kettunen ja Kulttuurikaari ostivat puoliksi pyörätuolin ja lämpöpussin

V.2006 lahjoituksella ja Kulttuurikaaren panostuksella pyörätuoli Mäyräkotiin

V. 2007 Hankittiin pyörätuoliin niskatuki, niskatuen osia ja sähkömoottori yht. 1383,20€, lahjoituksia 1580,40€

V. 2008 3 pyörätuolia hoitokoteihin

V. 2010 Kiltin säätiö lahjoitti Kulttuurikaarelle 10 000€ rahaa pyörätuolien ostoon ja huoltoon. Tuoleja, sisältäen pussin, hankittiin 3 kpl a 2000€, loppuraha kului huoltoon ja kuljetuksiin.

2011 Tuoleja on jaettu eri hoitokodeille yht. **33**, HML:an 28, (sis. Lammin Naskali, Lammin Vanhainkoti ja Hauhon Vanhainkoti) Hattulaan 4, Janakkalaan 1. Varaosia hankittiin vielä 753,75 eurolla.

Projekti päättyi ja pyörätuolien huolto- ja kustannusvastuu siirtyi kaupungille. Huollosta vastasi Luotsi.

2.5. Värssykirja, Olkoon onni osanasi

Pysäkin maanantaiseurassa muisteltiin kouluaikaisia päiväkirjoja ja muistivihkoja. Maanantaiseuralaiset toivat vihkojaan näytille ja toisten kuultaviksi. Pirjo Liisa Vilenius kopioi värssyt. Sana kiiri ja muutkin pysäkkiläiset toivat vihkojaan. Syntyi kokoelma hyvin eri tyyppisiä värssyjä, joista päätettiin tehdä kirja – myyntiartikkeli.

Värssykirjan toimituskunnan muodostivat Pirjo Liisa Vilenius, puh. joht. Ja kirjan toimittaja, Seppo Airola, Terttu Mällinen, Sirkka Salminen ja Tellervo Tähtinen-Sund, joista kolme viimeksi mainittua vastasivat tulevan kirjan taiteellista ja visuaalisesta puolesta. Tellervo Tähtine-Sund kuvitti kirjan maalauksillaan ja piirroksillaan.

Värssykirja, Olkoon onni osanasi, sisälsi lähes 300 värssyä. Ne oli jaoteltu uskonnollisiin, isänmaallisiin, elämänohjeisiin, onnentoivotuksiin, ystävydestä ja rakkaudesta kertoviin sekä humoristisiin värssyihin. Tellervo Tähtinen-Sundin kaunis kuvitus ja kirjan ulkonäkö olivat onnistuneita.

Kirja painatettiin Kirjapaino Jaarlissa maaliskuussa 2004. Päädyttiin 2000 kappaleen painokseen, sen hinta oli 8540 €, 1000 kpl:en hinta olisi ollut 6710€. Heikki Nurmi lupautui tekemään käsityönä kannet kymmeneen lahjakappaleeseen.

Kirjan painokustannuksiin lainattiin Pysäkin vapaista varoista 1.554,28€ Kulttuurikaaren osuus oli 6.829,27€. Lainasumma maksetaan takaisin heti, kun kirjoja on myyty niin paljon, että kulut peittyvät. Kirjan myyntihinta oli 12€.

Värssykirjan julkistamistilaisuus Pysäkillä oli 5. 4.04. Kutsuvieraina mm. kaupunginjohtaja Tapani Hellsten, valtuuston pj. Harri Lintumäki, kirkkoherra Kari Koivu, edustajat kulttuuri- ja sivistystoimesta, perusturvasta sekä lehdistöstä.

Lokakuussa 2004 myynti 8330€ -kulut 6951,13€= tuotto 1378,87€.
27.11. 04 hallituksen kokouksessa todettiin, että Vapaaehtoiskeskus Pysäkin vapaista varoista lainattu summa 1554,28€ värssykirjan painatukseen käytetään pyörätuolin hankintaan.

Värssykirjoja on edelleen jäljellä noin 400 kpl. Sitä on jaettu vuodesta 2017 tervetuliaislahjana uusille jäsenille.

2.6. Sävellyskonsertti 28.10.04 Pysäkillä

Musiikkiryhmän jäsenet Toini Friman, Ellen Pylkkänen, Raimo Raussi, Timo Roos ja Markus Virolainen esittivät omia sävellyksiään. Mukana konsertissa oli Soitinyhtye Trioli (Raussi, Roos, Leskinen, Ikonen) Ohjelmistossa oli 11 sävellystä tai sanoitusta, joista jompi kumpi oli musiikkiryhmän jäsenen tuotosta.

2.7. Mummon markat mummojen ja pappojen virkistykseksi

Kulttuurikaari käynnisti ajaksi 5-22.12. 2006 keräyksen *Mummon markat mummojen ja pappojen virkistykseksi*. Pysäkillä hankittiin iso maitotonka, johon rahat pudotettiin. Vastineeksi luovuttajat saivat Kulttuurikaaren jäsenen, viisarilaisen kirjailijan Helena Laineen joulurunon kauniisti tekstattuna. Kaappien pohjalta löytyneet lantit vaihdettiin nykyvaluutaksi. Keräys tuotti 105 € sekä melkoisen määrän ulkomaan valuuttaa. Ne lahjoitettiin SPR:lle. Kulttuurikaari kartutti summaa 45 euroksi. Se jaettiin Vuorentaan kolmelle osastolle a 50€/osasto jouluna 2007 tuomaan jouluihoa v.2007.

2.8. Arvonimi Arja Ratava-Laineelle v.2008

Aloitteen Arja Ratava-Laineelle haettavasta arvonimestä teki uskollinen pysäkkiläinen Rauno Jalonen. Kulttuurikaaren hallitus yhtyi Jalosen esitykseen ja ryhtyi toimenpiteisiin. Päätettiin anoa sosiaalineuvoksen arvonimeä. Hankkeen yhteistyökumppaneiksi pyydettiin Hämeenlinnan kaupunkia ja Hämeenlinna-Vanajan seurakuntaa. Hakemus lähetettiin valtioneuvoston kansliaan 18.6. 2008. Presidentti vahvisti sosiaalineuvoksen arvonimen 5.12. 2008.

Arvonimijuhla 9.2.2009, ohjelma Pysäkillä

Pysäkin orkesterin musiikkiesitys

Pirjo Liisa Vilenius perustelee hankkeen lukemalla Tasavallan Presidentille lähetetyn anomuksen

Apulaiskaupunginjohtaja Juha Isosuo luovuttaa nimityskirjan sosiaalineuvokselle

Malja sosiaalineuvokselle

Kirkkoherra Kari Koivun puheenvuoro

Orkesterin esitys, Hymni rakaudelle

Vapaa sana

Arjan vastauspuheenvuoro

Tarjoilua kutsuvieraille ja avoimet ovet Pysäkillä kaikille.

TASAVALLAN PRESIDENTIN AVOIN KIRJE

Tasavallan Presidentti tekee täten tiettäväksi, että tällä avoimella kirjeellä toiminnanohjaaja, merkonomi

Arja Aulikki Ratava-Laineelle

suodaan sosiaalineuvoksen nimi ja arvo.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

Tarja Halonen

2. 9. Suruadressi

Suruadressin suunnittelu käynnistyi 2008, kun Kulttuurikaaren hallitus pyysi Terttu Mällistä suunnittelemaan yhdistykselle adressin ja logon. Terttu Mällinen teki luonnoksen adressisra ja sen toteutti v. 2009 Sirkka Salminen neulahuopaamalla suovillaa ja karstattua lampaan villaa. Suruadressia myytiin Pysäkin työn tukemiseen kirkkoherranvirastossa, paikallisessa kirjakaupassa ja Pysäkillä. Hinta oli 12€, pysäkkiläisille 10€.

2.10. Kulttuurihanke, Taide ja kulttuuri ikääntyvien hämeenlinnalaisten hyvinvoinnin lähteenä

1.9. 2008 Kulttuurikaaren hallitus antoi työryhmälle Ritva-Liisa Aho, Arja Ratava-Laine ja Pirjo Liisa Vilenius tehtäväksi kartoittaa Kulttuurikaaren mahdollisuuksia hakea RAY:ltä varoja Tullikamarin vuokraamiseksi Kulttuurikaaren käyttöön.

Tehtävää kartoitettiin. Työryhmässä olimukana HML:n Vanhustenasunto-säätiön toiminnanjohtaja Leenamaria Keipilä. Kulttuurikaaren hallitus päätti lähettää avustusanomuksen RAY:lle.

Hankesuunnitelma, jossa liitteenä HML:n ikääntymisstrategia 2009-2015 sekä Kulttuuristrategia esiteltiin Perusturvakeskuksen- ja Kulttuuri-toimen johtajille ja vastuullisille virkamiehille sekä kaupunginjohtaja Tapani Hellstenille.

Hakemus hyväksyttiin Kulttuurikaaren hallituksessa. Hakemuksen loppusumma oli 162 000-169 000€. Se toimitettiin RAY:een käsipostilla. Hankkeen eteen tehtiin valtavasti töitä. Hakupaperipinokin oli vaikuttava. Yhteyksiä avattiin moniin suuntiin ja kaikki perustelut hankkeen tarpeellisuudesta ja mahdollisuuksista tuntuivat oikeutetuilta. Tullikamari siivottiin ja kunnostettiin jo kaiken varalta. Ray:n päätös oli kieltävä.

Tullikamari nähtii edelleen mahdollisuutena. Seuraavassa yleisönosasto-kirjoitus, jolla yritettiin vedota vielä Hämeenlinnan kaupunkiin.

Tullikamarista Keinusaaren palvelukorttelin sydän

Vapaaehtoiskeskus Pysäkki valmistautui kuluneena talvena järjestämään Keinusaaren alueelle muuttaville ikäihmisille virkistävää ohjelmaa ja aktiivista toimintaa. Palvelukeskuksen vieressä oleva vanha Tullikamari sisustettiin jo mielikuvissa kodikkaaksi toimintakeskukseksi, jossa laulu raikaa ja soitto soi, työhön totuneet kädet valmistavat käsitöitä ja jossa eri puolilta kaupunkia tai maata muuttaneet asukkaat kohtaavat uusia naapureitaan.

Tullikamari ei joutanut ikääntyvien fyysistä, henkistä ja hengellistä hyvinvointia edistävään toimintaan. Sen haluttiin tuottavan rahaa. Hyödyttömin se on tyhjänä - kuten nyt.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkin toimihenkilöt ja vajaa 500 vapaaehtoista etsivät nyt maksukykyisiä yhteistyökumppaneita vuokratakseen kaupungin omistaman Tullikamarin kiinteistön sivutoimipisteekseen täydentämään alueen vanhuspalveluja.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkin vahvuutta on sen toiminnan monipuolisuus. Jälkimmäisestä kertoo se, että Sosiaali- ja Terveysturvan Keskusliitto myönsi sille vuonna 2007 kansalaistoiminnan palkinnon tunnustukseksi ihmisten hyvinvoinnin edistämisestä. Kulttuurilla ja taiteella on positiivinen yhteys terveyteen. Sama pätee kädentaitoihin, yhdessäoloon, liikuntaan ja ulkoiluun. Pysäkillä on hyödynnetty tätä positiivista kierrettä jo 14 vuotta.

Hämeenlinnan kaupungin päättäjät ovat luvanneet panostaa kotona asuvien ikäihmisten terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Tarvitaan myös toisia toimijoita! Kolmas sektori on kaupungille verraton yhteistyökumppani, enkä puhu vain Vapaaehtoiskeskus Pysäkistä, vaan eläkeläis-, veteraani ja kansanterveysjärjestöistä. Voidakseen uudistua ja vastata jäsenistönsä tarpeisiin ne tarvitsevat kokoontumistiloja. Hiljan kunnostettu Tullikamari olisi erinomainen yhdistystentalo ja sivutoimipiste Pysäkille.

Hyvän esimerkin yhteistyöstä tarjoaa vuonna 2003 Pysäkin käynnistämä kampanja, jolla hankittiin varoja pyörätuolien ostoon kaupungin vanhusten hoitokoteihin. Vapaaehtoistyöllä, kaupunkilaisten, yritysten ja yhteisöjen avustuksilla saatiin kokoon 7 pyörätuolia. Kampanja jatkuu yhä. Varoja on saatu yksityisinä lahjoituksina niin, että 22. 5. 2008 luovutettiin 21. pyörätuoli Keinusaaren palvelukeskukseen. Työtä on tehty tahdolla ja tunteella.

Jälleen on tekemisen paikka! Tullikamari ei ole myytävänä, eikä rahaa ole sen ostoon. Vuokralaiseksi pääsee, kun on varaa vuokranmaksuun. Monien toimijoiden yhteistyöllä ja yrittämisellä se onnistuisi! Tarvitaan myös kaupungin vastaantuloa. Kiinnostaako yhteistyö? Pysäkki toimisi yhteistyön koordinoijana.

Mikä upea lisäarvo Hämeenlinnalle olisikaan, kun Keinusaaren palvelu-, vuokra- ja omistusasunnoissa asuvilla ikääntyneillä olisi kotinsa vieressä arkea rikastuttava toimintakeskus ja yhdistyksillä oma kotipesä. Siitä voisi syntyä uusi asukasvuorovaikutukseen perustuva Hämeenlinna-malli, joka edellisen mallin tavoin tekee Hämeenlinnan seutukunnasta edelläkävijän.

Pirjo-Liisa Vilenius
Pysäkin vapaaehtoinen

2.11 Arja Ratava-Laine eläkkeelle 27.4. 2012

Kulttuurikaaren järjestämää lähtöjuhlaa vietettiin Aulangolla, kutsuvieraitana työtovereita, kaupungin ja seurakunnan edustajia, Pysäkin perustajajäseniä sekä Kulttuurikaaren hallitus ja kaksi musikanttia yht. 17 henkilöä.

2.12 Taidenäyttely ja huutokauppa saattohoidon hyväksi v. 2013

Hyväntekeväisyysnäyttelyn tavoite:

Kulttuurikaaren ja Vapaaehtoiskeskus Pysäkin hallussa olevat taideteokset sekä lahjoituksena taiteilijoilta saatavat maalaukset ovat myyntinäyttelyssä Pysäkillä huhtikuun ajan. Taulut myydään ja saadut varat lahjoittaa HML:n Terveyskeskuksen saattohoidon kehittämiseen. Näyttelyllä halutaan avata keskustelu vanhusten hyvästä kuolemasta.

Kulttuurikaaren hallussa oli 17 taideteosta, 2 taidevalokuvaa ja 9 kopiota Kettu-työkalusta. Paikallisilta taiteilijoilta saatiin 15 teosta. Taulujen pohjahinnaksi määrättiin 50€, lukuunottamatta valokuvia ja Kettutyökaluja.

Näyttelyn avaus oli 1.4. 2013 ja jatkui huutokauppaan asti 25.4.2013. Taulujen tekijät lahjoittivat tauluista saadun tuoton saattohoitoon. Lisätuloja saatiin kahvittamalla huutokauppaväkeä. Näyttelyn oheistuotteena järjestettiin kolme ilmaista konserttia: kaksi Pysäkin orkesterin esittämää, Wanajaveden Waskien konsertti sekä myöhemmin 7.5. viihdekonsertti Keinukamarissa. Sen esiintyjät olivat Myöhäset

Vapaaehtoiskeskus Pysäkki
Raatihuoneenkatu 7

TAULUJEN HYVÄNTEKEVÄISYYSHUUTOKAUPPA

ma 29.4. 2013 klo 17
Meklari Jouko Rita

WANAJAVEDEN WASKIEN KONSERTTI

to 25.4. 2013 klo 18
Kapellimestari Raimo Ollinkangas

Tuotot lyhentämättömänä Vanajaveden sairaalan
saattohoidon hyväksi.

Järj. Vapaaehtoiskeskus Pysäkki, Pysäkin Kulttuurikaari ry

10.5. Kulttuurikaaren edustajat Arja Ratava-Laine ja Kari-Pekka Nikkilä luovuttivat **3000€:n** lahjoituksen Terveyskeskuksen ylilääkärille Vesa Koivistolle ja ylihoitaja Virpi Kivisaarelle saattohoidon kehittämiseen. Lisäksi terveyskeskus sai Terttu Mällisen ja Sirkka Salmisen suunnitteleman ja toteuttaman taulun, Enkeli. Vastaanottajat lupasivat käyttää keräysvarat koulutukseen, musiikkilaitteisiin, luontokuva-materiaaleihin ja parvekkeiden ehostukseen.

2.13 Jäsenkysely v. 2012

Esiintyisryhmien palaverissa Syöksynsuussa mukanaolijat antoivat Kulttuurikaarelle myönteistä palautetta ja uusia kehittämisideoita. Ideoita

testattiin jäsenkyselyllä, kysymykset ja vastaukset ohessa.

Vastaaja rastitti 5 kohtaa, johon voisi osallistua.

JÄSENKYSELY SYKSY 2012

Peruskurssille info K-kaaresta uusille vapaaehtoisille	3
Jäsenille jäsenedut selkeiksi – mitä hyötyä on siitä, että on jäsen?	6
Opastettu sieni- ja marjaretki	6
Maakunta-arkistoon tutustuminen	9
Kulttuurimatkoja: teatteri, ooppera, taidenäyttelyt	15
Tule ja esittele –ryhmä: Esittele mielirunosi, kirjasi tms. Tunnettuja vierailijoita.	1
Näyttelytoiminnan monipuolistaminen.	
Palautekyselyjen toteuttaminen. Vierailupaikoista, ryhmiltä, jäseniltä	2
Nyhtikestit jäsenille. Teemallinen, keskustelut	3
Teatterimatkat, uutena elokuvat	10
Musiikillista liikuntaa esim. zumba	2
Vaihto- ja ilmaistori.	10
Ryhmänvetäjien tapaamisia enemmän	1
Uusia tapahtumia ja retkiä – "jotain muuta..."	4
Uusia tekijöitä ja toimijoita, vastuunkantajia yhteisiin tapahtumiin	1
Tekemisen iloa lisää	1
Hanki jäsen: Jokainen tuo syksyn aikana uuden jäsenen mukaan toimintaan.	1
Retkiä luontoon; patikkaretket, vaellus	7
Tanssiaiset, joihin voi kutsua myös uusia ihmisiä. Lavatanssit.	4
Musikaalit, teatteriretket	7
Lisää yhteistä suunnittelua ja keskustelua toiveista ja tavoitteista	4
Nuorempia mukaan – jatkuvuus	2
Musiikkipiireissä toimivat houkuttelevat uusia soittajia	1
Uusien mukana myös uutta musiikkia, myös uusia lauluvihkoja	1
Lisää rytmisoittimia jaettava osallistujille, vaikka itse tehtyjä	1
Taidepiirin monipuolistaminen, lisää kuvataidetta	1
Toimiva järjestelmä, että laitteet toimivat ja ovat paikalla eikä muualla liikenteessä	
Tiedottaminen; kuka, ketkä, mitä, missä, milloin?	1
Laulumonisteille ja laulukirjoille vastuuhenkilö, joka pitää huolta materiaaleista	1
Tiedoksi tilastotoimijoille kevät- ja syyskauden alkaessa: kuka on missäkin esiintynyt edellisellä puolivuotiskaudella. Siitä muodostuu perusta jatkosuunnittelulle.	
Tarkoituksena olisi kaiketi, että yhtyvissä astioissa nestepinnat olisivat samalla korkeudella	

2.14 Suunnitteluseminaari Lautsiassa 28.9. 2011

Seminaarin vetäjänä oli Kansalaisfoorumin ex-johtaja Pirjo Miikkulainen. Päivän teemana oli yhdistyksen toiminnan kehittäminen jäsenistön ja asiakkaiden näkökulmasta. Seminaariin osallistui 28 henkilöä esiintymis- ja harrasteryhmistä. Seminaarista saatiin jäsenten ajatuksia ja kannustusta tulevaisuutta varten.

2.15 Apua Raatihuoneen konserttien toteutukseen v. 2003

Kulttuurikaarta pyydettiin avustamaan Raatihuoneen konsertteissa yleisön vaatteiden vastaanotosta ja säilytyksestä sekä väliaikakahveista.

Konsertteja oli syyskaudella 6. Narikanhoitajien vastuhenkilö oli Kalevi Särestö, väliaikakahvien vastuhenkilöt olivat Elna Koskiluoto ja Liisa Nurmi. Taloudellinen tulos oli hieno; tulot 1546,50€, kulut 52,32€.

2.16 Maahanmuuttajan kieliharjoittelu 2012

v. 2012 TE-keskuksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaan irakilainen maastaan pakolaiseksi lähtenyt *S a w s a n H u s s e i n* toimi infopistessä kieliharjoittelijana 19.3.-31.5. 12 ja 12.9.-13.12. 2012.

3. KOULUTUS

3.1.Koulutusta jäsenille

ATK-koulutusta, ohjaaja Raili Reinikainen, 2001
Suunnitteluseminaari Lautsiassa, v.2011
Sukupuuryhmä, ohjaaja Antero Vartiainen v. 2014
Edunvalvontavaltakirja ym.lakiasioita, OP:n lakiosasto
Kohtaaminen TunteVan keinoin, Muistiyhdistys
Tanssillisen liikunnan kurssi, Maria Viiru, 2014
Musiikista voimaa-viriketapahtuma, 2017

3.2. Esiintyjien suunnittelupalaverit

Palavereissa laadittiin suunnitelmat alkavat toimintakauden ohjelmahetkestä ja esiintyjistä. Palaverit alkoivat v. 2012 Syöksynsuussa. Palavereita yht. 2, v. 2013-2017. Tavaksi tuli, että Kulttuurikaari oli kutsuja, Pysäkki tarjosi lounaan.

3.3. Esiintyjien, ryhmän vetäjien ja hallituksen tapaamiset

Kulttuurikaari kustansi esiintyjille omana ryhmänään lounaan paikallisessa ravintolassa tietyillä ehdoilla v. 2009. Musiikkiryhmää kutsuttiin kaupungin edustussaunaan useana vuotena rentoutumaan ja vaihtamaan ajatuksia.. Vuodesta 2014 kutsuttiin Kulttuurikaaren kaikki aktiiviset toimijat yhteiselle lounaalle:

2014	Virvelinranta
2016	Tasolounaassa, Parolantie
2017	Tasolounaassa, Parolantie

4. TALOUS

Kulttuurikaaren talous on perustunut jäsenmaksutuloihin, omatoimiseen varainhankintaan, kaupungin avustuksiin ja saatuihin lahoituksiin. Yhdistys on käyttänyt varoja tärkeäksi katsomiinsa kohteisiin. Jäsenistön osallistumista ja esiintyjien aktiivisuutta on tuettu.

Lahjoitukset

a) Saatu

- Arjan syntymäpäivätuotto v. 1998
- Pysäkin 5-vuotisjuhlassa saatu tuotto siirtyi Kulttuurikaarelle 1999
- Pyörätuolihankkeeseen saadut avustukset 2002-2008
- Rengon Säästöpankkiyhdistyksen apuraha, 2000€ ikäihmisten avopalveluihin kehittämiseen
- Kiltin säätiön apuraha 10 000€
- Rotary ry:n apuraha
- Tietokone ja kopiokone v. 2012
- Puheenjohtajan nuija, Yrjö Hellgren, 2012
- Kaksi kansallispukua, v. 2014
- Lahjoituksena 3 pianoa 2014
- Satamäärin solmioita kaupunkilaisilta tanssiryhmän esiintymisasuihin.

b) Lahjoitettu

- Pysäkin syntymäpäivätuotto Kulttuurikaarelle siirrettiin 1999
- Terveyskeskuksen vuodeosastolle ostamalla 4 tv-vastaanotinta 1999
- Aila Lompolan luovan kirjoittamisen koulutusta tuettu 2006
- Helena Lampinen lahjoitti Pekka Lampisen runokirjoja ja rahaa
- Taidehuutokaupan tuotto+omarahoitus, yht. 3000€ HML:n Terveys Oy:lle saattohoidon kehittämiseen, v. 2013
- Virvelinrannan Onnen onkijoille 500€ v. 2015
- Anneli Suusaarelle lahjakirja, 2016
- HML:n Erityisasuntosäätiölle 415€ sähköpianon hankintaan, 2016
- Lahjoituksena saadut pianot on edelleen lahjoitettu Voutilaan, Terveyskeskuksen hoivaosastolle ja Keinukamariin v. 2016
- 10 kpl teleskooppivartisia kävelysauvoja Voutilakeskuksen avoimeen päivätoimintaan v. 2017

Kulttuurikaari antoi pianoapua Päivärinteeseen 2016. Uuden pianon äärellä Virpi Kesti ja Leena Aarnipuu

Kaupungin avustukset

1999	
2000	5000 mk
2001	1200 mk kulttuuritoimintaan, 6700 mk alueellista kehit.
2002	800€ lasten taidekerholle
2003	500€
2004	
2005	
2006	800€
2007	800
2008	
2009	1500€
2010	1000€
2011	1000€
2012	500€
2013	500€
2014	500€
2015	500€
2016	500€
2017	300€

Tilintarkastajat, vuodesta 2011 toiminnantarkastajat

Pauli Luhtanen ja Mauno Alarotu	1998-2001
Markus Virolainen ja Mauno Alarotu	2002-2012
Pauli Luhtanen ja Mauno Alarotu	2013
Ritva-Liisa Aho ja Pauli Luhtanen	2014
Ritva-Liisa Aho ja Leena Eskola-Eklund	2015

Ritva-Liisa Aho ja Liisa Lotti

2016-

Kirjanpitäjä:

Raili Reinikainen

1998-2001

Heikki Rassi

2002-2010

Matti Humppi

2011-

5. VUOSITTAINEN TOIMINTA

5.1. Retket ja kulttuurimatkat *) yhteistyössä toisen yhdistyksen kanssa

- 1998 Kulttuurimatka Helsinkiin; Kiasma, Repinin näyttely, Korkeasaari
Oopperamatka Helsinkiin; Sevillan parturi
- 2000 Retki Härkätietä pitkin Etelä-Suomeen; Hämeen luontokeskus, Hiidenlinna, Myllyniemi sekä Ikean ja Sinooperin tavarataloon.
- 2001 Matka Naanatalin musiikkijuhlille
Teatterimatka Tampereelle; Oliveria
- 2002 Linnankasarmi; Sotapojan taivas, esiintyjänä Jaakko Ryhänen
Teatterimatka Helsinkiin; Kvartetti
- 2003 Teatterimatka Riihimäelle; Amerikanmorsian
- 2004 HML:n Kesäteatteri; Onnenmaa
Teatterimatka Tampereelle; Suruttomat
- 2005 HML:n teatteri; Valheitaja viettelyksiä
Viisas neitsyt
Mistä rakkaus alkaa
Arjan päivänristeily Tallinnaan
Teatterimatka Helsinkiin; Virhe
- 2006 HML:n Kulttuuritukku; Teuvo
HML:n teatteri; Tapsa, toivo ja rakkaus
Arjan päivänristeily Tallinnaan
Teatterimatka Helsinkiin; Evita
Erästeatteri: Kuopan kylän kakarat
- 2007 HML:n kesäteatteri; Mimosan hipiä
Teatterimatka Helsinkiin; Täti ja minä *
Arjan päivän risteily Tallinnaan
Teatterimatka Tampereelle; Riemujen piirakka*
- 2008 Lautsian kesäteatteri; Viulunsoittaja katolla
Rengon kirkko; Koivu ja tähti
Ritvan päivän risteily Tallinnaan
- 2009 Teatterimatka Riihimäelle; Hyvää syntymäpäivää Vivian
Pirttikosken kesäteatteri; Leväperäisiä piliiongareita
- 2010 Tampereen Palatsi; Edit Piaf
Valkeakosken kesäteatteri; Vuosisadan rakkaustarina
HML:n teatteri: Niskavuoren Loviisa
Parolan Nuorisotalo; Ruskaballaadi

- 2011 Teatterimatka Helsinkiin:Viimeinen valssi
HML:n teatteri: TÄtinion toista maata
Heinolan kesäteatteri: Ranskalainen pyjama
Teatterimatka Tampereelle: Kultalampi
- 2012 Laivamatka Tallinnaan
Teatterimatka Lahteen:Tohvelisankarin rouva
HML:n teatteri;Perheistä parhain
Helsinki, Ateneum; Helen Shjersbeckin näyttely
Pyynikin kesäteatteri: Kuuma kesä 85
- 2013 Laivamatka Tallinnaan
HML:n teatteri;Seela Sellan monologi
Helsinki; Kirkkoretki
Valkeakosken kesäteatteri; On kesäyö
Retki Eerikkilän Urheiluopistoon
HML:n teatteri; Ritva Oksanen,50 vuotta näyttämöllä
- 2014 Teatterimatka Valkeakoskelle; Ikuisesti sinun
Retki Fislikarssiin
Samppalinnan kesäteatteri; Matti ja Teppo
Teatteriretki Tampereelle; Vielä ehtii
- 2015 HML:n kesäteatteri; Syntipukki
HML:n teatteri; Sielius – Kohtalon yhteydet
Teatteriretki Lahteen; Myrskyluodon Maija
Erästeatteri;Kuolema keskipäivällä
- 2016 Retki Helsinkiin; Tamminiemi, Kaupungin puutarha
Retki Kymenlaaksoon, Verna ym.*
HML:n Kesäteatteri: Elämä janottaa
Retki Helsinkiin; Radion Sinfoniaorkesterin kenraaliharjoitus
Syysretki Rajaniemeen
Teatteriretki Tampereelle;Viimeinen pasodopple
- 2017 Retki Helsinkiin; Julkinen ja kätkeyty Suomi (Kansallismuseo)
HML:n Kesäteatteri; Satumaa
Retki Helsinkiin; Radion Sinfoniaorkesterin kenraaliharjoitus ja
Ateneum
Erästeatteri;Joka toiselle kuoppaa kaivaa
Teatteriretki Tampereelle:Cats

5.2. Toivonpäivän kävely v. 2003-

Toivon päivän kävely on toteutettu vuodesta 2003 lähtien puolustusvoimain lippupäivänä 4.6. mikäli päivä ei satu viikonlopuksiPari kertaa sade on sotkenut suunnitelmat. Heikki Rassi antoi kävelyille nimen, Lataa ja laukaise, mutta se muuttui ensimmäisten kävelyjen jälkeen rauhanomaisemmaksi ko.päivänä olevan nimipäivän, Toivon mukaan.

Kävelyn kohde on Vanajaveden rantareitin nuotiopaikka, jonne jokainen tulee kävellen omia reittejään. Paikalla odotavat kahvinkeittäjä pannukahveineen ja pullineen. Kahvin on keittänyt monet vuodet Juha Laine,makkaranpaistosta on

huolehtinut Yrjö Hellgren, yhdistyksen emäntä Liisa Nurmi on tarjoillut tykötarpeita avustajineen.

Nuotion äärellä on kuunneltu viulua, hanuria tai niitä molempia. Yhteislaulu ja hauskat jutut ovat kuuluneet asiaan.

5.2. Boijerin saunailta v. 2003-

Elokuussa lämpimien vesien aikaan Kulttuurikaari on emännöinyt yhtä kesän saunailloista Loimalahdessa. Se on avoin pysäkkiläisille ja Kulttuurikaaren jäsenille. Ilta alkaa jo klo 16, jolloin kisaillaan, menevätkö miehet vai naiset ensin saunaan. Miehet ovat saunomisessa ja uimisessa nopeampia, joten yleensä he kypövät ensin. Ohjelma koostuu saunasta, saunakahveista talon salissa ja makkaranpaistosta rannan tuntumassa. Siellä on vuodesta toiseen laulettu ja juteltu hauskoja.

Kuva vuodelta 2016. Alla oleva teksti vuodelta 2003.

VASTUKSENA VARIKSET

5) yksi hauska kesämuisto Boyerin huvilalta

Pysäkkiläisten saunaillat Boyerissa kokoavat vapaaehtoisia muutaman kerran kesässä rentoutumaan kauniin luonnon äärelle ja nauttimaan yhdessäolosta ja kiireettömyydestä.

Kesäkuisen saunaillan isäntänä ja emäntänä toimivat Seppo ja allekirjoittanut, Pirjo. Suhtauduimme tehtävään vakavasti; suunnittelimme kumpikin oman ohjelmaosuuden ja pohdimme tarjoilua Pysäkin toimihenkilöiden kanssa monessa yhteydessä. Päätimme laatia illalle aikataulun toivoen, että osanottajat malttavat jäädä saunan jälkeen viettämään yhteistä iltaa. Niinpä tulijalle selvisi jo porraspuulla, että klo 16 lähtien on sauna valmiina, kahvia saa klo 17 lähtien ja klo 19 alkavat pelit, laulut ja leikit sekä makkaran ja lätyn paisto.

Saavuimme Sepon kanssa ensimmäisinä Boyerille mukaan kahvit, makkarat ja letut tykötarpeineen.

Seppo sytytti nuotion rannan tuntumaan hyvissä ajoin, jotta ehtisi syntyä hyvä hiillos. Minä kantelin nuotiopaikalle makkarat ja lettuaaineet etsien niille auringolta suojaosan paikan sananjalka-pusikosta.

Pian tulivat ensimmäiset kylpijät ja silloin oli kahvipöytäkin jo katettuna. Väkeä tuli tasaiseen tahtiin, yhteensä vajaa kolmekymmentä.

Saunojat kylpivät ja pulahtivat tämän tästä uimaan. Huvilassa juotiin kahvia isännän ja emännän huolehtiessa tarjoilusta. Leppeä juttutuokio keskeytyi rannasta kuuluvaan mekastukseen; saunasta palaajat hätistelivät pyyhkeillä ja uimapuvuilla makkarakassin kimpussa olevaa varisparvea. Häipyiväthän nuo, mutta ehtivät rikkoa lähes jokaisen makkarapaketin. 42:sta makkarasta oli jäljellä 15 syömäkelpoista parhaiten makkaralaatujen täyttäessä varisten vatsat.

Siitäpä syntyi huoli; jokaiselle ei riitä makkaraa. Tilanne onneksi selvisi. Saimme rippikoululeiriläisten varastosta puuttuvat makkarat. Varikset ilkkuivat lähipuissa ja nuolivat vielä pitkään suupieliään. Olipa oravallakin puun oksalla makkaran pala tassuissaan.

Alkuhämmennyksestä päästyämme tilanne nauratti muita, paitsi Seppoa, joka piti vahinkoa meidän, isännän ja emännän huolimattomuutena. Itse suhtauduin tilanteeseen huvittuneena; "luontokappaleet" ovat arvaamattomia. Naurua riitti pitkin iltaa ja se teki hyvää, kuten silloinkin, kun laulelimme tyytyväisinä ja tunteikkaana nuotiolla laulua, On kesän kirkas huomen. Aioimme laulun vakain aikein, mutta kun sanat etenivät kohtaan: ... "ei liiku lehti tuomen, on lintunenkin vait," emme pystyneet naurultamme laulamaan, vaan hötkyimme hervottomina tiiraten lähipuiden oksia, jonne röyhkeät linnut olivat lentäneet turvaan ahdistelijoitaan.

Ilta kului rattoisasti. Sepon tietokilpailu tunnettujen musiikkikappaleiden alkusoitoista nostatti voittajien itsetuntoa. He saivat palkinnoksi paistaa ensimmäisenä lättynsä. Minun ohjaamani pallovarjoleikit saivat osanottajat kirmaisemaan kuin nuoret varsat ja heittäytymään lapsenmielisiksi ja avoimiksi.

Pysäkin kesäsauna on meille vapaaehtoisille vapauttavaa työnohjausta ja terapiaa samalla kuin se on omaehtoista ajanvietettä. Se avaa näkemään toinen toisiamme uudessa, avarammassa näkökulmassa. Leikit ja kilpailut vapauttavat meidät ”arkiminästämmme” ja antavat arvaamattomasti energiaa. Kun vastuu illasta yhä rohkeammin siirretään sovituille vastuunkantajille, saa Pysäkin vakinaiset toimihenkilötkin hellittää hetkeksi.

Näistä aineksista syntyy pysäkkiläisyys, yhteisöllisyys, joka merkitsee uskollisuutta, sitoutuneisuutta, vastuullisuutta ja yhteisiä kokemuksia.

Yhtä hauskaa kokemusta rikkaampana
Pirjo-Liisa Vilenius

5.4. Iloinen Iltapäivä

Palokunnan talolla pidetty ikäihmisten tapahtuma, nimeltään Vanhanajan iltamat, v. 2009-2010 oli avoin kaikille kaupungin ikäihmisille. Sen ohjelma noudatti iltamien kaavaa: ohjelmaa, kahvit ja tunti tanssia. Tanssia tahditti Pysäkin orkesteri laulusolisteineen.

Vapaaehtoisvuonna 2011 siirryttiin Raatihuoneelle ja silloin tilaisuus sai nimeksi Iloinen iltapäivä. Se ylitti kaikki odotukset; väkeä tuli enemmän kuin saliin mahtui ja järjestysmiehet tuskailivat joutuessaan käännyttämään myöhäisiä tulijoita. Ohjelma koostui Kulttuurikaaren esiintymisryhmien ohjelmista, yhteislaulusta ja esitelmästä. Raatihuoneen sali oli yhdistykselle ilmainen, kun Kulttuurikaari oli yhteistyökumppani kaupungin eri hankkeille.

Iloinen Iltapäivä oli huhtikuussa 2015 Poltinahon seurakuntakeskuksessa. Ohjelmasta vastasi Pysäkin orkesteri ja Onnen Onkijat Virvelinrannasta. Pysäkin käsityöryhmän käsitöistä ja kahvitarjoilusta perityt maksut jättivät kassaan hieman tulostakin. Se lahjoitettiin Onnen Onkijoille.

Iloisen iltapäivän suosio on ollut vuosi vuodelta taattu; aina pelko, että kaikki halukkaat eivät mahdu sisään.

Suomen satavuotisjuhlavuonna suosio ylitti kaikki rajat, kun kaksi perättäistäkin tilaisuutta täyttyi eli yht. yli 400 henkeä. Iloinen iltapäivä, Sata laulujen vuotta poikkesi edellisistä, sillä silloin ohjelmisto koostui vain musiikista ja laulajista erikokoonpanoissa ja yhteislauluista.

Arja Ratava-Laine ja Onnen Onkijat ohjaajineen Iloisessa iltapäivässä 21.4. 2015.

Vapaaehtoistyölle arvostusta

Hämeenlinnassa on paljon vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka suurella sydämellä ja iloisella mielellä järjestävät ohjelmaa esimerkiksi vanhuksille hoitokoteihin.

Monesti heidän arvokas ja pyyteetön työnsä jää kaikkien muiden hoitotyöhön liittyvien asioiden varjoon.

Haluaisin nostaa heidän panoksensa arvostusta, koska olen omassa työssäni hoitajana monesti huomannut, miten paljon vapaaehtoiset tuovat iloa hoitokodin arkeen.

He tuovat kulttuuria vanhusluokse ja heidän monipuoliset ohjelmansa kokoavat hoitoko-

din asukkaita yhteen ja se jos mikä lisää yhteisöllisyyttä.

Esimerkiksi vapaaehtoiskeskus Pysäkki järjestää monenlaista ohjelmaa: musiikkia erilaisissa kokoonpanoissa, tanssiesityksiä, runoja, yhteislaulua, näytelmiä, ym.

Myös koulut, päiväkodit ja yhdistykset tuovat vanhuksille vaihtelevaa ohjelmaa.

Tällaiset tapahtumat tuovat elämää taloon ja lisäävät vanhuspsykyä ja sosiaalista hyvinvointia. Joskus vanhuksille tulee tilaisuus päästä myös hoitokodin ulkopuolelle kulttuuritapahtumiin.

Hyvä esimerkki tästä oli Pysäkin järjestämä konsertti Poltinahon

seurakuntatalolla 14.4.2015. Tilaisuus oli hyvin järjestetty ja mieltäni lämmitti kovasti, kun sielläkin vapaaehtoistyöntekijät auttoivat vanhuksia monin tavoin.

Lämpimät kiitokset kaikille vapaaehtoistyötä tekeville, te annatte aikaanne vanhuksille ja näin vaikutatte konkreettisesti heidän hyvinvointiinsa.

Kaikki vanhustyötä tekevät, otakaamme hymyillen vastaan nämä ihanat vapaaehtoistyöntekijät, hymyhän ei maksa mitään ja se tuo sekä vastaanottajalle että antajalle hyvän mielen!

PÄIVI HEINÄMÄKI
Hämeenlinna

5.5. Vierailut Hämeenlinnan liitosalueiden ikäihmisten virkistämiseksi

V. 2009 yhdistys haki kaupungilta apurahaa esiintymismatkoihin uusien liitoskuntien ikääntyneiden virkistystoimintaan. Avustus oli 1500€. Esiintymisryhmät vierailivat Lammilla, Hauholla, Tuuloksessa, Kalvolassa Rengossa, useimmin Hauholla ja Rengossa. Syksyllä 2017 Iittalassa avattiin uusi hoivakoti Sauvola. Yhteistoiminta sen kanssa käynnistyi heti.

5.6. Joulujuhlat

Ensimmäinen tilastomerkintä Kulttuurikaaren joulujuhlilla oli Parolan Panssarikerholla v. 2003. Se toteutettiin yhteistyössä Pysäkin kanssa, kuten jatkossakin.

2004 joulujuhlia vietettiin Viisarin Työväentalolla ja 2005 Kulttuuritukussa.

2006-2007 palattiin Viisarille.

2008 joulujuhlia vietettiin Kulttuurikaaren 10-vuotisjuhlien merkeissä Ravintola Keltanokassa, samoin v. 2009.

2010 pikkujoulu oli Ravintola Fredrikassa Wetterillä.

2011 pikkujoulu jäi väliin, sen sijaan seuraavan vuoden tammikuussa oli "joulunjälkeinen pikkujoulu", josta alettiin käyttää nimeä "hämäläisten pikkujoulu" paikkana Aulangon Kievari.

2015 oli hämäläinen pikkujoulu Hotelli Punaportissa.

Sittemmin luovuttiin erillisestä pikkujoulusta ja yhdistettiin jäsenten tapaaminen Eräs-teatterin näytökseen, jossa väliajalla nautitut kahvit kokosivat tuttuja yhteen.

Hulvattomien joulunäytelmä v. 2017

5.7. Tiedotus

PysäkkiAviisi ilmestyi vuosina 1999- 2001 kahdesti vuodessa. Se oli Pysäkin tiedotuslehti, jota toimitti Kulttuurikaari ja jonka saivat ilmaiseksi vain pysäkkiläiset. Toimitusneuvostossa v. 2000 olivat: Bertta Aspfors, Kalevi Särestö, Pekka-Sakari Laine, Tuula Kumpu, Kari T.J. Heikinheimo, Raili Reinikainen ja Pirjo Liisa Vilenius.

Kulttuurikaari on lähettänyt tiedotteen jäsenille kahdesti vuodessa toiminnan alusta asti. Lisäksi on käytetty tiedon levittämiseen paikallislehtien seuratoimintapalstaa. Tiedotuksen tehostamiseksi on vuodesta 2017 lähetetty jäsenille e-postia.

Kulttuurikaari hanki v. 2014 logon, suunnittelija Liisa Vartiainen.

Kulttuurikaaren nettisivuille pääsee osoitteesta Pysäkin kulttuurikaari ry - [www. hameenlinna.fi](http://www.hameenlinna.fi) tai Pysäkin Kulttuurikaari ry - Hämeenlinnan seurakunnat

Vuodesta 2016 lähtien yhdistyksellä on ollut omat facebook-sivut.

Lopuksi

Nämä "muistiinpanot" päättyvät Pysäkin Kulttuurikaaren perustajan ja syntysanojen lausujan, Pekka Lampisen kirjoitukseen "Kaipausta". Pysäkin Kulttuurikaaren 20-vuotistaival tuskin vielä lyhykäisyydessään herättää kaipausta - muistoja toki. Siksi toiminnasta on nostettu esiin nimiä, paikkoja ja yhteisiä kokemuksia.

Katset suunnataan eteenpäin. Yhdistyksen olemassaololle tulee löytää uusi, mielekäs tarkoitus. Onko se ikäihmisten henkisen vireyden ylläpitäminen, osallisuus vai jokin muu. Ollaksemme uskollisia yhdistyksen lähtöajatukselle, kulttuuri on sen avainsana. Muu ratkaistaan lähitulevaisuudessa; mikä koetaan tärkeäksi ja mielekkäksi.

KAIPAUKSESSA ON VOIMAA

Pysäkillä oli taannoin kemiläisen kuvataiteilijan Riitta Mällisen näyttely. Hänen akryylimaalauksissaan oli jotain sellaista, joka sopivasti jättää merkityksiä auki ja siten haastaa jatkamaan pohdiskelua.

Eräässä kuvassaan hän kuvaa nuorta naista palelevassa maailmassa ylisuuressa puserossaan.

Nainen on kuin tyttö rukka, joka elämään osuu valo, mutta tarinan jatko on silti täysin avoin.

Tyttö ikään kuin kysyy valaistuksessaan itsensä ja koko maailman puolesta; mitä nyt? ja mitenkä minun käy? mitä tämän kylmyyden jälkeen voi tulla? Itsestään ja elämästään epävarma tyttö on kriisikohdassa tai tienhaarassa ja pakottaa kysymään, mikä meidän osamme on hänen elämässään: joutuuko hän kenties vangituksi, vai löytääkö hän tien sisälle lämpimään taloon ja toisen/toisten ihmisten rakkauteen.

Maalaus Positiivinen ikävä assosioi monia ajatuksia esille. Millainen ikävä on positiivinen? Varmasti sellainen ikävä, kaipaus ja rukous johon kaipaaja tietää tavalla tai toisella vastauksen tulevan. Tällaista ikävää on itämaisten ruusujen sävelmässä "Oi, milloin saavut noutamaan sä prinssi uljas sadun ihmemaan..." Jotain vastaavaa on myös tositarinaksi sanotussa kertomuksessa työstä, joka Mustan meren rannalla puhui toisille tuntemuksestaan, kuinka kerran muuan kapteeni tulee hakemaan häntä valkoisella laivalla. Muuan nuori meriupseeri sattui kuuntelemaan tytön puheita ja hän päätti toteuttaa sadun. Ja kerran sitten eräänä päivänä hän tuli hakemaan nuorta naista valkoisella laivalla. Riitta Mällisen maalauksessa tuo laiva näkyy elämän rannalla.

Elämän kulussa on usein mahdollista, että me jollain tavalla alamme elää niin, että kaivattu toteutuu. Itse asiassa kaipaus, positiivinen ikävä, on yhtä vahvaa kuin rukous ja rukoukseenhan luvataan Raamatussa vastausta. Kaikki tuo yhdessä, surullisuus, myönteinen kaipaus yhdistyneinä muihin elämän rakenneseisiin, luo todellakin voimakenttää, johon kyllä vastataan.

Leijatanssi on jo koskettavan riemun paikka. Elämä väreissään avautuu ja naisen olemus vastaa siihen myös fyysisesti. Parasta olisikin, että saisimme elää elämässämme tällaisia hetkiä, joita vapautuminen ja tai päämäärän saavuttaminen, onnistuminen aiheuttavat. Maalauksissa kokijana on nainen, mutta totta kai miehenkin on mahdollista kokea vastaavanlaista kaipausta ja toteutumisia. Itse ainakin kerran pitkästä urakasta selvittyäni panin soimaan Glen Millerin musiikkia: Kotiharjun päällä laulaa pieni leivonen..."

Pekka Lampinen